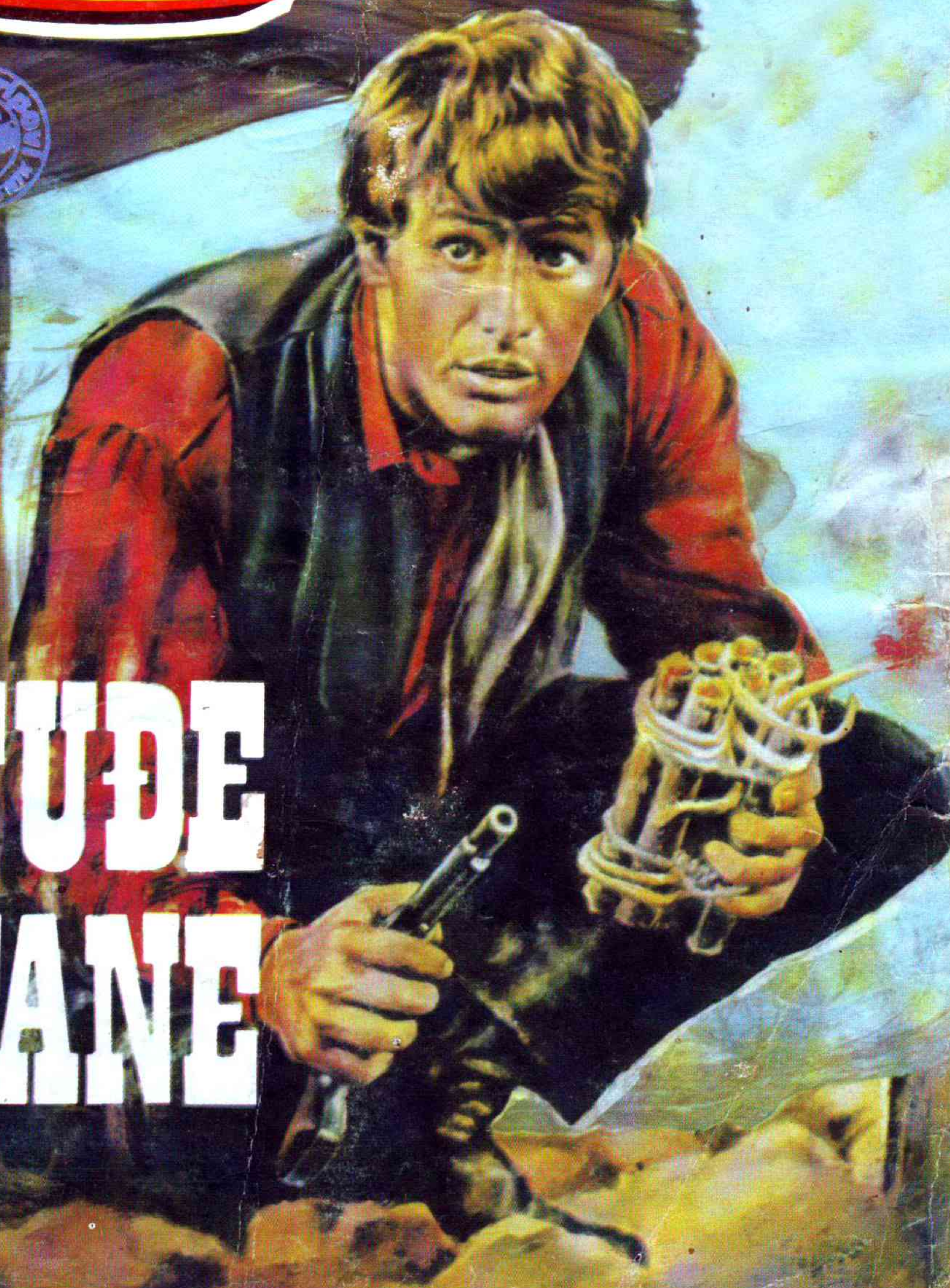

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 25 d broj 510

**TUDE
TANE**

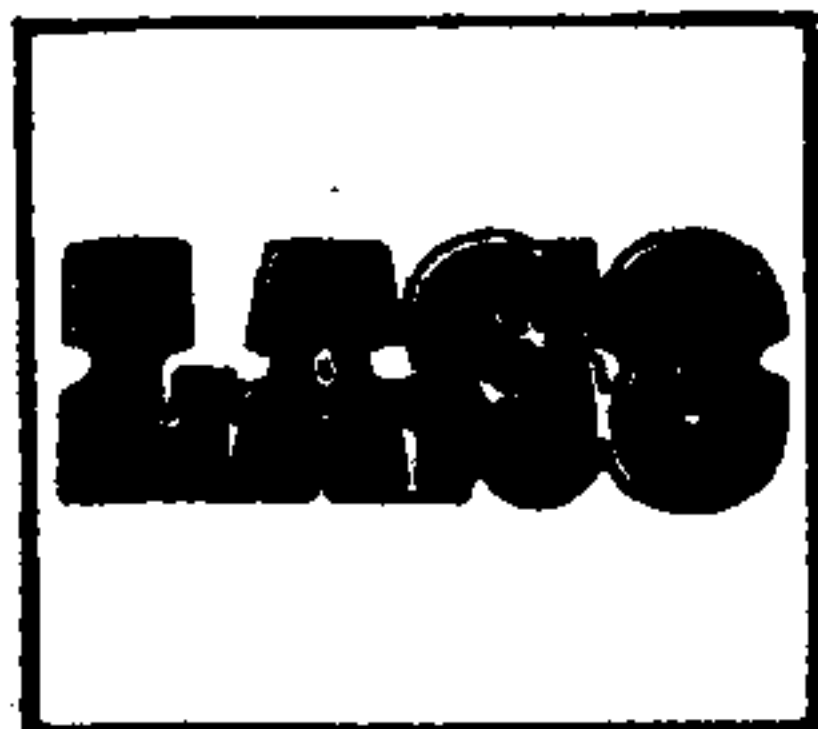

Scot F. Scott

TUDE TANE

LASO 510

SCOTT F. SCOTT: TUDE TANE

Naslov originala: **TÖDLICHER STAUB**

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Copyright: Pabel Verlag, München, posredstvom VPA, Zagreb

Prijevod: M. Šojat

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: Marcel Čukli

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr Vladimir Anić, dr Adolf Dragičević (predsjedavajući), Nenad Brixy, Ljudevit Bauer, inž. Vesna Gazdag, Igor Golik, Marija Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Košćević, Nada Šoljan, Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender – **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Borivoj Jurković

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a „Vjesnik“ n.s.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Adresa uredništva. „Laso“, Redakcija „Romani i stripovi“, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost „Vjesnik“ n. sol. o. – OUR Novinska rotacija n. sub. o. i OUR TM n. sub.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) „Vjesnikova“ Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1300 d ili 1170 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 650 d ili 585 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR „Vjesnik“, Interna banka, s oznakom za „Laso“. Cijena za inozemstvo: DM 180, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00 HFL 27,00, US\$ 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za „Laso“).

Ekonomska propaganda: „Vjesnik“, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 13.000 d c/b stranica 9000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973

LASO 510 izlazi 22. 07. 1983.

I

Bili su u potrazi za zlatom, ali nisu znali da će pasti krv.

Ben Beagle je bio vrlo privlačan i imao je mnogo uspjeha kod žena. Djevojke su mu se smiješile, a mnoge i pocrvenjele kad bi ih pogledao.

U blizini granice, gdje je uvijek bilo različitog svijeta, nije to bila neka prednost. Ben Beagle se u jednom danu mogao u to uvjeriti dva puta. Prvi put, čim je stupio u bar Tonija Miure.

Ben Beagle je bio visok, vitak, uskih bokova, smeđokos, s brčićima koji su njegovom muževnom licu davali pomalo vragoljast izgled. Brižljivo ih je njegovao, jer su skrivali malen ožiljak od noža.

Tonio Miura nije bio jedini gostioničar Meksikanac u Arlingtonu. Novi Meksiko je još prije nekoliko desetljeća bio sastavni dio Meksika. U baru Tonija Miure bile su zaposlene tri zabavljačice. Sve su bile vrlo lijepe, ali Maria Dolores Brancato bila je najljepša.

Kad je Ben Beagle ušao u bar, zasjale su oči mlade Meksikanke. Ljupkom kretnjom glave zabacila je bujnu kosu s ramena i zagledala se u naočitog gosta.

Ben Beagle je kimnuo gostioničaru u znak pozdrava. Prišao je šanku i naručio viski sa sodom.

Mršavi Tonio nije ulio viski u Benovu čašu, jer se lijepa Maria stvorila kraj njega, te mu uzela bocu iz ruke i sama napunila čašu.

Ben se pravio da ne vidi njezine čeznutljive poglede. Nije opazio kako su mu s lijeve i s desne strane stajala dvojica muškaraca.

Tek kad ga je jedan od te dvojice lagano gurnuo, Ben ga je malo bolje pogledao. Ugledao je kraj sebe mišićavo lice posuto pjegama. Čovjek je nosio stetson širokog oboda, nemarno zabačen na potiljak, tako da je ispod njega izvirivala nemirna crvena kosa.

– Što želite? – upitao je Ben. Crvenokosi je glavom pokazao na lijepu Mariju Dolores.

– Kraj vas stoji netko tko bi vas najradije požderao.

Ben Beagle je pogledao Meksikanku iza šanka, a zatim čovjeka koji je stajao do njega. Šutio je. Sve mu je bilo jasno.

Maria Dolores mu se smiješila i Ben joj uzvрати smiješak. A onda je počelo. Melez je snažno udario Bena po ruci.

– Pođ Dios! Moja majka i majka ove ljepotice bile su susjede – reče čudnom mješavinom engleskog i španjolskog.

– Da, i?

– Ostavite je na miru – prosihtao je melez.

– Momče, ta nisam progovorio ni jednu riječ s tom gospođicom.

– Putra Madre! Vi ste đavolov pomoćnik, hipnotizer. Izgubila je oči za vama. Poludjet će – tvrdio je dalje.

Ben je prstom pokazao da mu u glavi nisu sve daske na broju.

Melez se malo odmaknuo. U tili čas pojavio mu se u ruci nož, ali nije imao vremena da ga upotrijebi. Benova desnica je poletjela zrakom. Nož je mješancu ispao iz ruke, ali je tada drugom rukom posegnuo za revolverom. Snažan udarac u bradu bacio ga je na koljena.

Ben Beagle je ispraznio čašu, nasmiješio se lijepoj Mariji Dolores i izišao iz saluna. Senjorita je tužno gledala za njim.

Crvenokosi, koji je stajao s li-

jeve strane Bena, pobrinuo se za meleza koji je ležao na tlu kao mrtav.

– Mislim da je najbolje da ga iznesemo na svježi zrak.

Podigao ga je na ruke i iznio kao dijete. Stavio ga je uz drvene stepenice, te prislonio o zid. Melez je polako dolazio k sebi. Kad je shvatio što se dogodilo, pokušao je stati na noge.

– Amigo, ovdje je tvoj nož – reče crvenokosi.

– Poslat ću ga u pakao – promrsio je Meksikanac bijesno.

Crvenokosog to nije zanimalo. Odvukao se niz prašnjavu ulicu. Malo dalje se zaustavio i pogledao u šaku. Na dlanu mu je ležalo nekoliko dolarskih novčanica.

– Malo – promrmljao je sam za sebe.

Krenuo je dalje.

U međuvremenu je u baru Tonija Miure izbila svađa, najprije s lijepom Marijom Dolores, a potom i s vlasnikom. Melez, koji je tako viteški ustao u obranu lijepe Meksikanke, nije imao čime platiti piće. Zaklinjao se svim svecima da je imao kod sebe vrlo mnogo novaca, ali ga je vjerojatno okrao momak s brčićima. Nekolicina gostiju smatrala je da je crvenokosi imao više prilike za to.

Melez je krenuo u potragu. Gostioničar i lijepa Maria Dolores nisu ga više nikada vidjeli.

Randolph O'Greedy, crvenokosi Irac, gledao je niz glavnu ulicu. Pokraj Maxonovog saluna stajao je prekrasni vranac. Jahao ga je lijepi momak kojem se Maria Dolores onako zavodljivo smiješila. Ovog časa, međutim, Irca nije zanimala plemenita životinja, ni njegov vlasnik.

O'Greedy je okrenuo glavu na drugu stranu, odakle je dolazio elegantno odjeven čovjek. Jahao je na konju osedlanom na meksikanski način. Na opasaču za revolvere ovog caballera, kao i na sedlu, bilo je mnogo srebra. Činilo se čak da su i dršci revolvera od srebra.

O'Greedy se nemarno naslonio na drvenu ogradu. Zijevao je, ali to zijevanje nije bilo pravo. Htio je dobro zagledati elegantnog Meksikanca, a da ne pobudi njegovo zanimanje. Čekao je da došljak sjaše. Pred Maxonovim salunom, osim vranca, bilo je svezano za ogradu još nekoliko konja.

Bogati Meksikanac sigurno neće isprazniti svoje bisage prije nego uđe u salun. Crvenokosi Randolph O'Greedy nadao se bogatom plijenu.

Caballero je zaista krenuo prema Maxonovom salunu. Privezao je konja kao posljednjeg u redu s desne strane, a zatim ušao kroz pomična vrata.

– Sve ide kako treba, mislio je O'Greedy zadovoljno. Najprije ću se počastiti viskijem, i za-

tim vidjeti što momak namjerava, a potom ću izaći i malo ga pročešljati.

Kad je O'Greedy ušao, prvo što je vidio, bio je mladić s brkovima koji je sjedio za stolom u uglu i jeo svoj odrezak. U Arlingtonu su u lokalima davali prednost ženskoj posluži. U Maxonovom lokalu bili je također tako.

Irac je zastao. Pridošli Meksikanac stajao je lijevo od vrata i s velikim zanimanjem promatrao potjernicu koja je visila na zidu.

Djevojka, koja je posluživala mladića, bila je čista suprotnost lijepoj Mariji Dolores u baru Tonija Miure. Jessica, tako se zvala, bila je lijepa, ali imala je svijetloplavu kosu.

O'Greedy je zamišljeno trljao nos i polako ispijao viski. Vjerojatno će i ovdje uskoro biti predstava kao u baru Tonija Miure. Možda izbije sukob upravo između Meksikanca i lijepog momka u uglu. To bi mu olakšalo posao oko sedla.

O'Greedy je svu svoju pažnju poklonio plavokosoj Jessici. Imao je pravo. Stalno je bacala zavodljive poglede prema uglu u kojem je sjedio Ben. Što li su samo djevojke nalazile na njemu?

Randolph O'Greedy povukao je dugi gutljaj iz svoje čaše, zatim se nemarno leđima naslonio na šank. Otmjeni Meksikanac još je buljio u potjernicu na zidu. Zar je poznavao Barry Ki-

da za kojim je izdana?

Iznenada je O'Greedyju sinulo da stranac uopće ne gleda potjernicu nego nešto posve drugo. O'Greedy se okrenuo. Zid iza police s bocama bio je od ogledala. O'Greedy je nesmetano i neupadljivo gledao leđa Meksikanca koji je nešto napeto promatrao. Ali što?

Randolph O'Greedy se ponovno leđima naslonio na šank. Ispraznio je čašu i naručio još jedan viski.

Iznenada se Meksikanac okrenuo. Svojim tamnim očima prostrijelio je momka s brčićima koji je mirno jeo u kutu. O'Greedyja je preplavilo zadovoljstvo.

Ben Beagle uopće nije opazio Meksikančev prijeteći pogled. Suviše je bio zaokupljen svojim odreskom. Kada je bio gotov, pogledao je po salunu. Njegov pogled najprije se zaustavio na O'Greedyju.

— I vi ste ovdje? — pitao je Ben nimalo prijateljski.

O'Greedy je htio nešto odgovoriti, ali u tom času se Benovom stolu približio Meksikanac.

— Ben Beagle? — pitao je prijeteći.

— Da, ja sam. Što želite?

— Vi ste prije dvije godine bili u Angosturi — reče caballero dobrim engleskim jezikom.

— Da. Krotio sam konje za Jesseyja Orteza — reče Ben mirno.

— U brdima Santa-Maria ima usamljen grob. Mlada ruža je

uvenula. Jedna djevojka se bacila niz stijenu. Zvala se Carmen Delancia. Bila je najmlađa sestra moje žene. Umrla je jer joj je jedan pas sa sjevera ubio ljubljenog čovjeka. Taj pas ste vi, Ben Beagle! Moje je pravo da vas kaznim! Povucite!

Na licu Bena Beagla trznuo se mišić, ali nije spustio pogled poput okrivljenog. Primio je izazov čvrsto i otvoreno.

— Don Jorge Delancia me izazvao, kao i vi sada, senjor. Umislio je da mu napastujem ženu. To nije bila istina. Nije mi vjerovao i povukao je revolver. Bio sam brži. Bio sam vrlo tužan zbog njegove ljubomore i brzopletosti.

— Ja ću sada biti brži — reče Meksikanac ponosno. — Ako don Esteban Herrera nekoga izazove na dvoboj, taj pada. Počnimo!

To je baš ono što mi treba, mislio je O'Greedy. Počeo je u sebi odbrojavati, ali je još ostao u salunu.

Ben Beagle je polako ustao. Ruke su mu nemarno visile uz tijelo.

— Osveta za don Jorgea Delanciju i moju jadnu šurjakinju — prosiktao je Herrera. — Sad!

Ben Beagle nije podigao ruke. Njegova desnica samo je lagano dotakla držak kolta koji je još stajao u koricama. Začuo se hitac, ali ne iz Herrerinog revolvera, nego iz Benovog kolta koji nije bio privezan uz nogu, već je mirno visio.

Meksikanac je ispustio revolver i rukom se uhvatio za desno rame. Izobličienog lica skljojao se na pod.

Ben Beagle se iznenadeno zagledao u njega. Bio je pogoden dva puta. Ben je ispalio samo jedan hitac kojim ga je pogodio u rame. Na prsima je imao još jednu ranu u neposrednoj blizini srca.

Nitko od gostiju nije se posebno uzbuđivao zbog toga. Vidjeli su poštenu borbu u kojoj je izazivač izgubio.

Ben Beagle je još gledao u mrtvog čovjeka i odmahivao glavom. Izvadio je kolt iz korica i počeo lagano okretati bubanj.

— Ne razumijem — prekide tišinu koja je nastala u salunu

— Ja sam ispalio samo jedan hitac, a pogodila su ga dva. Taj je drugi bio smrtonosan!

— Istina. Meni se pucanj činio đavolski glasan — reče jedan od gostiju.

— Tu je, ili je bio, netko tko je htio ubiti caballera — javi se opet Ben Beagle.

Pogledao je po salunu. Crvenokosi mladić nije bio više tu. Nestao je čim je pao don Herrera. Ben Beagle požuri van.

Na ulici je stajao šerif Arlingtona. S njim su bila još dvojica.

— Ovdje je stajao konj osedlan na meksikanski način — reče Ben Beagle, pokazujući glavom prema privezanim konjima.

— Imaš pravo stranče. Uzjahao ga je neki crvenokosi mo-

mak — odgovorio je jedan od šerifove pratnje. — Malo sam se čudio, jer mi momak nikako nije pristajao uz raskošno okićenog konja. Ali djelovao je vrlo mirno. Zviždao je dok je uzjahivao. Zašto pitaš, stranče?

Ben Beagle nije odgovorio. Vratio se žurno u salun i zatražio račun. U međuvremenu je ušao šerif s ostalom dvojicom.

Ben nije morao ništa reći. Ostali gosti već su ispričali što se dogodilo.

— Bila je to poštena borba, šerife, ali izgleda da je još jedan momak sudjelovao u njoj — govorili su.

— Uhvatit ću tu propalicu, šerife — javio se Ben.

Nitko ga u tome nije sprečavao.

Ben je uzjahao svog vranca, koji je već plesao od nestrpljenja da što prije krene. Pojurili su niz glavnu ulicu.

Nakon što je dva sata jahao prema San Andres Mountainu, opazio je da njegovo traganje nema nikakva izgleda. Bilo je suviše tragova koji su vodili u različitim smjerovima. Iz malodušnosti ga je trgnuo udaljeni hitac iz pištolja.

II

Randolph O'Greedy se nije usudio ući ni u jedan grad iako ga nitko nije slijedio.

Konj dona Herrera bio je izvanredan. Irac još nikada nije jahao tako plemenitu životinju, ali je bio suviše upadljiv. Osim

toga, morao se riješiti ukrašenog sedla. Možda će samo za njega dobiti drugog konja.

O'Greedyju se sreća ponovno osmjehnula. Stigao je do nekog naselja u podnožju brijega, iza kojeg je počinjalo područje kanjona. Prva kuća, kad se dolazi s juga bila je šerifov ured. Irac je opazio da ga podozrivo promatra čovjek koji je stajao na vratima.

O'Greedy je zaustavio konja i učtivo pozdravio.

— Dobar dan. Dobio sam na kartama konja i sedlo od jednog bogatog Meksikanca, nakon što sam vlastitog izgubio. Što sada da radim s tim sedlom i konjem? Netko će mi ih ukrasti?

— Ako prodajete, uzet ću oboje, i konja i sedlo — odgovori čovjek. — Imam sestru s druge strane granice. Moj šurjak će se obradovati ovom sedlu.

Nije bilo velikog cjenkanja. Randolph O'Greedy je dobio četiri stotine dolara i ridana koji mu se vrlo dopao. Imao je dugi vrat i lijepo oblikovanu glavu, a na sve četiri noge bijele mrlje. Sedlo je, istina, bilo malo pohabano, ali još u dobrom stanju. Torbe koje su bile obješene o sedlo, bile su pune hrane.

Htio je na sjever. Što dalje od Rio Grandea! Zbog toga nije jahao dolinom rijeke, nego dalje prema kanjonima. Nakon sat jahanja, zaključio je prema suncu da se kreće prema istoku. Ovaj klanac mora jednom zaokrenuti na sjever.

Kanjon je, međutim, vodio k jugu. To je Randolphu O'Greedyju postalo jasno tek kad je ponovno došao u brda. Jahao je, dakle, u polukrugu. Psovao je u sebi. Ako krene istim smjerom, doći će ponovno u Arlington.

III

O'Greedy je okrenuo konja ~~na lijevo~~. Negdje mora postojati klanac koji vodi negdje drugdje, a ne na jug. Iznenada njegov je ridan podigao glavu. O'Greedy je hitro potražio sklonište iza najbliže stijene. Sad je i on čuo topot kopita. Skliznuo je iz sedla, ostavivši konju obješene uzde, te se odšuljao u zaklon.

Jahač nije bio nitko drugi nego Ben Beagle.

Ben Beagle i ostali gosti u Maxonovom salunu dobro su čuli drugi hitac. Ben Beagle je otklonio svaku sumnju sa sebe. O'Greedy je znao da Ben Beagle može biti opasan i zato nije oklijevao. Kolt je već držao u ruci. Zapucao je.

Što se to dešava? Zar Ben Beagle posjeduje takav nevjerojatni predosjećaj, ili ga je možda opomenuo na opasnost njegov vranac? Djelić sekunde prije nego što je O'Greedyjev smrtonosni hitac odjeknuo, zdrijebac je skočio ulijevo, a potom ga je njegov jahač glasnim povikom natjerao u trk.

Stjenovit kraj obrastao niskim crnogoričnim grmljem bio je podjednako pogodno skloni-

šte i progonitelju i progonjenom.

Snžno je odjekivao topot kopita, ali je odjednom prestao.

Randolph O'Greedy postao je nestrpljiv. Osluškivao je. Čuo je samo krik ptice iz daljine. Nije znao koliko dugo je stajao s kol-
tom u ruci i vrebao.

Konačno se desilo ono što je očekivao. Začuo je lagano kotrljanje kamenja sa svoje lijeve strane.

Pojavljuje li se Ben Beagle iz usjekline u onim stijenama? O'Greedy je malo izvirio iz svog zaklona. Jedna ptica podigla se iznad njegove glave i odlepršala.

O'Greedy se prevario. Bilo je to zujanje lasa. Prije nego što je postao svjestan onoga što se događa, ruke su mu bile omčom čvrsto sputane uz tijelo. Sve se desilo tako neočekivano da mu je kolt ispao iz ruke. Lasa se zateglo i Irac se našao na zemlji.

Iznad njega je stajao Ben Beagle.

Načas je pomislio da Beaglea čizmom udari u trbuh, ali se ubrzo predomislio.

— Ustani! — zapovjedio je Beagle.

O'Greedy je oklijevao. Ben Beagle se odmaknuo dva koraka. Nategao je laso i podigao ga na noge. Olabavio je omču i istog časa zadao Ircu snažan udarac u bradu od kojeg je pao.

— Prokletniče! Ti si ubio

onog Meksikanca Herreru! Zašto? — grmio je Ben Beagle.

O'Greedy nije odgovorio. Nije imao odgovora na to pitanje. Svaki odgovor bi ga teretio.

— Ja ću ti reći, crvenokosi đavole! Meksikanac je morao umrijeti, kako bi se ti dokopao njegovog konja. Radi, umjesto da ubijaš i kradeš! Morao bih te odvući sucu, ali nemam čvrsti dokaz. Ti to znaš. Doduše, svi u salunu su uvjereni u tvoju krivicu, ali za suca, to na žalost nije dovoljno. Ipak ću se pobrinuti da dobiješ ono što zaslužuješ.

Ben Beagle je pri ovim riječima odbacio svoj opasač s revolverom.

Irac se nasmiješio od ugodnog iznenađenja.

Randolph O'Greedy ispružio je desnu nogu, ali Ben Beagle je izbjegao zapreku i šakama napao Irca. Snažan udarac odbacio ga u stranu. Ben ga je sada počeo udarati šakama. Irac je teško hvatao zrak.

Ben Beagle je bijesno udarao. Ubojica dona Herrere nije znao kako da se brani. Nekoliko puta je zamahnuo u prazno, jer je Beagle uvijek bio brži i na vrijeme se izmakao.

Beagle je O'Greedyja tjerao prema stijeni. Irac jedva da je išta vidio kroz otečene oči. Beagle ga je šakama prilijepio o kameni zid. Irac se više nije mogao držati na nogama. Skljokao se kao prazna vreća.

— Tako, mladiću moj! Ovo nikada u životu nemoj zaboraviti!

Podigao je O'Greedyjev kolt s tla i pregledao bubanj. Manjka-
la su dva metka. Znači, bila je
istina! Prvi hitac ispaljen je u
grudi Meksikanca, a drugi u
njega. Ben Beagle je konačno
sa sigurnošću znao da je mo-
mak koji tu leži poput mrtvaca
i ubojica i lopov.

Ben je zakopčao svoj pojas s
revolverom. Zviždukom je doz-
vao vranca. Uzjahao je, ali je
pričekao da se Irac počne mica-
ti. O'Greedy se s mukom osovio
na noge. Zatim je ponovno
pao.

Ali taj pad nije bio tako bez-
azlen kako se činilo. Irac se
opružio tako, da je dohvatio
kolt koji je ranije ispustio. Hitro
ga je zgrabio i uperio u Beaglo-
ve grudi. Ova se nije ni mak-
nuo.

— Zar želiš počiniti još jedno
ubojstvo, crvenokosi? Računao
sam s tim. Izvadio sam sve met-
ke iz bubnja. Sad ih moraš po-
tražiti.

Pri tom je Ben otvorio šaku i
bacio metke daleko u grmlje.
Potom je podbo konja i odja-
hao.

Randolph O'Greedy ispratio
ga je psovka i prijetnjama.

Ben Beagle je znao da će mu
Irac ostati smrtni neprijatelj za
sva vremena. No u ovom času
je imao važnijih briga. Bilo bi
bolje za njega da je na vrijeme
shvatio kako je Irac zao i opa-
san.

Irac ga je slijedio, ali Beagle
to nije opazio. Randolph

O'Greedy je znao da nikad u ži-
votu neće imati mira ako se ne
riješi Beaglea.

IV

Sve misli i brige Bena Bea-
glea bile su uz njegovu djevoj-
ku. Mildred Madison ne samo
da je za njega najljepša djevoj-
ka u Tularosi, nego i jedina s
kojom će se ikada oženiti. Otkad
je pozna, zna da će to biti
ona i nijedna druga.

Zadnji je put bio u Tularosi
prije tri mjeseca. Tad su se če-
sto vidali. Ali njezin otac nije
htio za budućeg zeta mladića
koji osim konja i sedla ne posje-
duje ništa. Ben mu je to odobra-
vao, iako je to za njega bila opa-
sna situacija. Nije posjedovao
ništa osim znanja o divljim ko-
njima, o njihovom pripitomlja-
vanju i spretnosti, te o hrabrosti
da se snađe u tom opasnom ži-
votu.

U masivu San Andres prona-
đeno je zlato. Ako jednog dana
stupi pred Jacka Madisona, nje-
zinog oca, novcem koji posjedu-
je, dokaže da može kupiti ranč
za uzgoj konja i time stvoriti do-
bru podlogu za početak, rančer
se neće protiviti njegovoj ženid-
bi s Mildred.

Ben je znao u kojem su pre-
djelu masiva dvojica Teksašana
imala uspjeha u potrazi za zla-
tom. Jedan od njih više nije živ,
jer ga je ubio partner.

Za Bena nije bio nikakav pro-
blem da nabavi potreban alat,
teglećeg konja i kola. Osim to-

ga, morat će nabaviti i hrane za najmanje tri mjeseca. Meso će nabavljati lovom.

Ben Beagle je usmjerio svog vranca prema sjeveroistoku. Nadao se da će do večeri stići u Orogrande gdje je namjeravao kupiti sve što mu je potrebno za pohod u brda.

Iznenada mu se vranac preplaši. Ben se hitro okrene. Na udaljenosti od oko stotinu i pedeset metara opazio je za djelić sekunde kod posljednjeg zavoja glavu konja i obod širokog stetsona. Odmah je znao da je to Irac.

— Zar ti još nije dosta, tvrdo-glavče? — mrmljao je u bradu, te izvadio vinčesterku iz navlake. Najprije je htio pucati iz sedla, ali onda se predomislio.

Uspeo se na stjenovitu uzvisinu odakle je mogao motriti progonitelja. Ben Beagle je Irca želio samo opomenuti, zato je zapucao iznad njega. Vidio je kako se prašina i kiša kamenja podigla iznad njegove glave. Ponovno je uzjahao. Krenuo je dalje.

Ben Beagle nije mogao znati na kakav dramatičan način je opomenuo Irca. Od jeke nije mogao čuti O'Greedyjev krik. Jedna ga je krhotina pogodila točno u nosnu kost.

O'Greedy je pao s konja i udario o stijenu. Kamen mu je prebio nosnu kost. Ispružio se na tlo, ali se nije micao čekajući da se užasna bol malo smiri.

Nastavio je dalje tek nakon nekoliko sati. Na jednom poto-

ku se oprao i ugledao svoje lice u odrazu bistre vode. Postao je plašilo za djecu. Točno na sredini noša imat će zauvijek užasni ožiljak. Randolpha O'Greedyja obuzela je strašna mržnja prema Benu Beagleu.

V

Ben Beagle nije mogao odmah ostvariti svoje planove što se tiče nabavke i odlaska u planine. U Orograndeu se sreo s Mildred Madison, koja je ondje bila u posjetima kod rođaka, koji su ondje posjedovali hotel i najveću trgovinu. Mildred ga je nagovorila da ta četiri dana, koliko ona još ostaje u gradu, stanuje u hotelu njezinog rođaka.

Ondje je susreo i njezinog oca, koji je došao da je odvede kući. Njih dvojica su sada prvi put razgovarala.

— Gospidine Madison, za godinu dana doći ću k vama. Ako ne uspijem, nećete me nikada više vidjeti.

Jack Madison je već sjedio u svom dvopregu. S obje strane imao je naoružanu pratnju. Rasni konji nestrpljivo su toptali nogama, ali Mildred je čvrsto držala Beneve ruke.

— Želim ti sreću, Ben. Hoću da znaš da ti ne postavljam nikakav rok kao uvjet. Čekat ću te i tri godine ako treba.

Rekla je to tako tiho da je mogao čuti samo on. Stajao je još neko vrijeme, čekajući da se kočija izgubi u daljini. Imao je

čudnu slutnju da do svog cilja neće doći tako lako.

Nekoliko sati kasnije uvjerio se, na žalost, da je imao pravo.

VI

Randolph O'Greedy nalazio se u to vrijeme također u Orograndeu. Svrbjele su ga one četiri stotine dolara u džepu. Kockao se i kartao dok nije sve izgubio.

Bilo je oko deset sati navečer kad je mutne glave i suhog grla isteturao iz saluna. Mrtav umoran uspeo se u sedlo. O'Greedy je upravo razmišljao da li bi i ridana uložio u igru. Tada mu pogled padne na pokrajnju ulicu, koja je presijecala glavnu, u kojoj je bio salon. Na uglu je bila velika kuća s natpisom »Banka Jamesa Allisona i sina«.

Potjerao je konja korakom. Malo je usporio kad je došao u blizinu. Želio je da dobro razgleda okolinu zgrade i dvorišta, a zatim je krenuo dalje.

Grad je još bio pun kauboja i skitnica. Mehanički klaviri treštali su iz okolnih saluna. Grad još nije spavao.

Randolph O'Greedy jahao je samo do sljedećeg bara. Tu je privezao konja, malo pričekao, a zatim krenuo pješice ulicom odakle je došao.

Dvije kuće iza banke provukao se neopazice kroz živicu, a zatim se odšulja do staje koja je bila u blizini.

Malo je razmislio kako da

najlakše uđe u kuću. U prizemlju su prozori bili osigurani rešetkama.

Odjednom se otvore vrata prema dvorištu. O'Greedy je više slutio nego vidio da čovjek koji se na njima pojavio, ima u ruci kolt. Irac je znao da je opazen pa je viknuo:

— Prijatelju, jeste li vi Allisonov čuvar?

— Što želite? — Upitao je čovjek nejasno. — Dodite na svjetlo, inače ću pomisliti da nešto nije kako valja.

O'Greedy je izašao iz tame.

— Ja sam narednik McHillary. Gospodin Allison me noćas naručio kao pojačanje.

— Ne znam ništa o tome, ali ako je to točno, nemam ništa protiv. Jedva čekam da se grad smiri i odu sve skitnice.

Razumijem vas — složi se O'Greedy. — Pokazat ću vam svoju iskaznicu.

— Nije potrebno. Ja sam čuvar. Radim noću. Tako više plaćaju.

— A ja sam vas držao sumnjivcem koji se ovuda mota — reče obješnjački O'Greedy prilazeći bliže. — Mister Allison mi je zaboravio reći za vas. Ovdje je moja iskaznica.

Čuvar se skljkao od udarca O'Greedyjevog revolvera.

Nigdje u kući nije gorjelo svjetlo. Bankar je sa svojom obitelji vjerojatno negdje u gradu.

U vratima su još stajali ključevi. Irac ih je otvorio te onesvi-

ještenog čuvara odvukao u hodnik, a zatim je iza sebe zatvorio vrata. Na čavlu na zidu visila je petrolejka. O'Greedy ju je pripalio, a zatim je čvrsto svezao ruke onesviještenog čovjeka.

Slabo svjetlo svjetiljke obasjalo je mršavo, ne više mlado lice službenika banke. Polako se budio iz nesvijesti. O'Greedy nije čekao da otvori oči. Uzeo je rubac s vrata i gurnuo mu ga u usta.

Čuvar je tek tada širom otvorio oči. O'Greedy je naglom kretnjom malo dublje navukao obod šešira na lice. Pretražio je njegove džepove i u njima pronašao svežanj ključeva.

Razmišljao je. Ako bankar ili netko drugi dođe u kuću s dvorišne strane, ne smije zateći čuvara u hodniku. O'Greedy je uzeo svjetiljku i krenuo prema sljedećim vratima. Našao se u malom uredu. Kroz druga vrata dospio je u prostoriju sa šalterima u kojoj se nalazio veliki ormar. Otvorio ga. Ormar je bio pun. O'Greedy je malo razmaknuo papire, a onda ga je zablještio metalni odsjaj.

Zviždao je od iznenađenja. Ugledao je skriveni sef. Žurno potrči u hodnik da makne svezanog čuvara. Odvuče ga u stranu, zatim počne iz ormara bacati svežnjeve papira.

O'Greedy je isprobavao ključeve. Treći je odgovarao. Zapravo, čudio se što sve ide tako glatko.

Kad je otvorio sef, ugledao je debele svežnjeve dolarskih banknota. Zastao mu je dah. Drhtavim je rukama počeo grabiti i trpati novac u džepove kaputa i hlača. Bilo je sigurno oko pedeset tisuća dolara.

Iznenada ga je prenuo čudan zvuk. O'Greedyju se čelo orosilo od znoja. Mora što prije nestati odavde! Bit će najbolje da ode putem kojim je došao.

Požurio je prema vratima kojima su vodila u dvorište. Zastao je prije nego ih je otvorio. U kuću su se čuli koraci.

O'Greedy je izvukao kolt. Iznenada su se od metaka razletjela drvena vrata. Jedan čovjek je upao u sobu.

— Stoj ili pucam! — zavikao je stranac.

O'Greedy se smijao podmuklo. Prepoznao je došljaka. Odskočio je u sjenu pokrajnje zgrade i zapucao.

Ispalio je tri metka.

VII

Ben Beagle nije znao što da počne toga dana. Vukao se ulicama grada bez cilja prije nego što će umoran leći na počinak.

Došao je do trga ispred banke »Allison i sin« gdje se sastaju tri ulice. Ben se nehajno naslonio na zid kuće i promatrao promet na ulici.

Razmišljao je o Mildred Madison. Možda je, ipak, njezinom ocu previše toga obećao? Što je tu je. Mora to izvršiti. Nema

druge. No nije se zavaravao. Znao je da osim znoja i truda mora imati još nešto. To je sreća.

Lijenim pokretom prstiju motao je cigaretu, ali je nije zapalio. U tom trenutku pogleda prema pročelju banke. Bila je u mraku, ali se odjednom unutra zapalilo slabašno svjetlo. To ga je zagolicalo. Prešao je preko ulice. Nezapaljena cigareta visila mu je i dalje među prstima. Ben se malo podigao na prste da pogleda unutra, kod drugog prozora s desne strane. U tom je času zaboravio da bi prolaznicima mogao biti sumnjiv.

Predosjećaj mu je govorio da se unutra nešto događa. Ubrzo se uvjerio da ima pravo.

Ben Beagle je ugledao čovjeka koji je nešto tražio u ormaru. Odjednom su papiri počeli letjeti naokolo, a onda je nestao u tamnoj unutrašnjosti.

Možda neopravdano sumnjičim momka, mislio je Ben u sebi. Možda je to službenik banke koji dovršava zaostali posao.

Ali odjednom kao udarac mlijem pogodila ga spoznaja da pred sobom ima provalika. Znao je to onog trenutka kad se lopovu pomakao šešir. Ugledao je njegovu crvenu kosu. Prepoznao je O'Greedyja. O'Greedy je odmaknuo šešir na potiljak jer mu je veliki obod onemogućavao kretanje u ormaru.

Bena je obuzelo zlorado veselje. Ako ga već nije mogao predati sucu zbog nedostatka do-

kaza, sad će ga uhvatiti na djelu. To će ga vjerojatno stajati tri godine zatvora Ben se veselio u sebi.

Ben Beagle nije mogao proći kroz rešetke prozora, te se zato požurio prema ulaznim vratima. Bila su zaključana što je i očekivao. Produžio je dalje oko kuće. Stražnja vrata su također bila zaključana. Nije vidio kako bi se mogao uspeti do prozora na prvom katu. Kod stražnjeg lijevog ugla, konačno je vidio šansu. Nadao se da će oluk koji je vodio prema krovu kuće, izdržati njegovu težinu.

Oluk je izdržao. Upravo dok je razmišljao kako da dohvati prozor u blizini, začuo je glasove ispod sebe.

— Hej, što se to tamo događa?

Ali Ben je već skočio u tamu sobe, jer je prozor bio samo prislonjen. Požurio je u prizemlje odakle je dopiralo slabo svjetlo. Pokušao je otvoriti vrata. Uzalud. Nije oklijevao. Uzeo je zalet od dva metra, a onda se svom težinom svog snažnog tijela zabio u vrata. Brava je popustila i vrata su se otvorila uz tresak. Ben je samo čas ostao ležati na podu, zatim se brzo otkotrljao u stranu.

Istovremeno je O'Greedy skočio u pokrajnju sobu koja nije bila osvijetljena. Ben Beagle je znao što će se sada dogoditi, jer mu je kolt prilikom pada odletio u stranu.

O'Greedy je zapucao. Ben je

jedva uspio da se na vrijeme baci u stranu.

Irac je potrčao. Znači, bježi! Ben je izgubio dragocjeno vrijeme tražeći svoj kolt. Konačno ga je našao, te požurio u pokrajnju prostoriju kroz koju je O'Greedy pobjegao. Kad je stigao u hodnik, začuo je kako se izvana zaključavaju vrata.

Irac je pobjegao!

Ben nije mogao učiniti više ništa. Htio je zato pomoći čovjeku koji je u pokrajnjoj sobi ležao kao mrtav. Brzo mu je izvađio maramu iz ustiju. Čuvar je s mukom otvorio oči.

— Ruke u vis! — začuo se glas iza Benovih leđa.

— Radije pomozite! — odgovorio je Ben osorno.

U prostoriju sa šalterima došla su sada trojica, četvorica ljudi. Ben je polako ustao.

Okrenuo se.

— Ne mislite valjda mene optužiti da sam provalio ovamo?

Ugledao je pred sobom odbojna i sumnjičava lica.

— Predajte kolt i recite nam kamo je otišao onaj drugi momak? — obratio mu se postariji čovjek sa šerifskom zvijezdom na prsima.

— Drugi momak, šerife? Zove se O'Greedy i jaši ridana koji na sve četiri noge ima bijelu mrlju.

Ben je potom opisao što je vidio i zbog čega je odlučio da se umiješa.

— Dodavola, ta kod mene ćete naći samo dvadesetak dolara i priznanicu na tisuću i dvije

stotine dolara, koje sam deponirao u hotelu Haymons.

— Mene samo zanima gdje ćete se sastati sa svojim kompanjom O'Greedyjem!

Netko mu je zakrenuo ruke na leđima i svezao ih. Mogao je reći bilo što. Nitko ga nije slušao, niti mu vjerovao.

— Idite do đavola sa svojom sumnjom. O'Greedy nije moj partner. Mi smo smrtni neprijatelji. Već me je prije nekoliko dana htio ustrijeliti, ali sam ga zaskočio i premlatio.

— Dosta s brbljanjem! — prekinuo ga šerif.

Okrenuo se prema svojim pratiocima koji su se bavili ranjenikom. Šerif je maknuo Benu šešir s glave.

— Gospodine Bender, — obratio se iscrpljenom čuvaru — da li je to momak koji vas je udesio?

— Vjerojatno — odgovorio je slabim glasom.

VIII

Šerif je ostao kod svoje teorije da bandit rijetko sam upada u banku. Obično ima pomagača.

Naravno, tražili su posvuda O'Greedyja, crvenokosog Irca i njegovog upadljivog ridana, kojeg je Ben Beagle točno opisao.

O'Greedy kao da je u zemlju propao. Šerif, koji je nakon tri dana o svemu obavijestio suca i članove suda, smatrao je da Ben ne govori istinu što se tiče njegovog »partnera«. S obzirom da kod njega nije pronađen opljačkan novac, sudilo mu se

zbog suučesništva. To što na njegovom koltu nije bilo tragova krvi, pripisalo se njegovom partneru.

Ben je tvrdoglavo ostajao pri svojem iskazu i ni jednom nije došao u proturječje, nisu smatrali istinitim dokazom, nego strahom od partnera. Zato je i dobio relativno blagu kaznu: dvije godine zatvora.

Ben Beagle je bio na granici sloma živaca. Vjerovao je u pravdu svim svojim bićem. Dvije godine zatvora! »Čekat ću te, ako treba i tri godine« rekla mu je Mildred na rastanku. Uvijek nanovo dozivao je te njezine riječi u sjećanje. No sad su mu bile slaba utjeha.

Dvije godine zatvora, umjesto dvije godine traženja i rada na Blue Lakeu. Nevin osuđen, umjesto da traga za zlatom i nada se sreći...

IX

Ben Beagle je očekivao da će O'Greedy biti pronađen i uhvaćen. Čekao je uzalud. O'Greedy je odmaglio na jug, preko Rio Grande.

Nije se zadržavao u Ciudad Juarezu, koji se nalazio odmah preko rijeke. Već nakon petnaestak kilometara saznao je da je uhapšen jedan od pljačkaša banke u Orogrande. Randolph O'Greedy se zlorado smijao. To je mogao biti samo Ben Beagle. Znači, nije ga pogodio s ona tri metka. Beagle ga je vjerojatno prepoznao. Ako je tako,

onda će šerif na granici ubrzo znati njegovo pravo ime. Znači, mora izmisliti drugo.

Randolph O'Greedy se prozvao Warrenom Hallom. Pod tim imenom trošio je novac u kockarnicama Neuva Casas, San Louisu i El Carmen. Zatim je krenuo prema zapadu. U Sonori, kao i posvuda u Meksiku, američki su dolari primani vrlo rado.

Ali O'Greedy, odnosno, Warren Hall, nije bio dovoljno oprezan. Trošio je novac suviše rasipnički. To je pobudilo znatiželju.

Četiri tjedna nakon što je prešao Rio Grande, krenuo je putom od Bavicore do Madere, gdje ga je napala banda razbojnika i opljačkala sve osim tisuću dolara, koje je nosio u vrećici oko vrata. Uzeli su mu čak i riđana, na kojem je jahao.

Kad se O'Greedy osvijestio, razmišljao je o promjenljivosti sreće. U Meksiku se lijepo živi kad imaš novca, s malo novca nije ni u Sonori dobro, jer je O'Greedy loše govorio španjolski.

Dva tjedna kasnije, jahao je neki čovjek kod Las Palomasa preko granice u Novi Meksiko. Bio je vrlo sličan Randolphu O'Greedyju. Jahao je na čupavom konju, koji ga nije ništa stajao, jer ga je ukrao zajedno sa sedlom.

Promijenio je ime. Sada se zvao Charles Miller. Njegovoj crvenoj kosi više nije bilo ni tra-

ga. Takozvani gospodin Miller, kratko se ošišao, a potom i obojao kosu. Otada je stalno nosio sa sobom tinkturu za bojanje i škare.

Gospodin Charles Miller ponovno se vratio u zemlju svojih uspjeha. Imao je još dvije stotine dolara, ali i dobrih izgleda da zaradi nove. Naravno, na način koji se kosio sa zakonom, ali to je upravo odgovaralo njegovom karakteru.

Ljudima, kojima se pridružio, zakon je davno bio za petama, ali O'Greedyja to nije smetalo. Dapače, svidalo mu se.

X

Dvije godine su prošle. Nisu uništile Bena Beaglea. Učinile su ga sumornim i tvrdim nego što je bio prije.

Čovjek koji je sada stajao pred upraviteljem zatvora, izgledao je drugačije nego prije dvije godine kad se pojavio i ušao.

Ben Beagle je još imao gustu tamnosmeđu kosu i brkove. Nije bio pomilovan zbog dobrog vladanja. Bio je mršaviji nego prije, ali i jači, jer je posljednju godinu dana radio kao drvosječa. Mišići su mu očeličili i postali glatki.

Upravitelj mu je vratio priznanicu hotela »Haymon« na tisuću i dvije stotine dolara koje je deponirao prije nego što je došao u zatvor.

— To je časno zaraden novac, šefe. Kunem vam se da ću ostatak svog života dobrovoljno

provesti iza rešetaka, ako vam ne pronađem i izručim pravog pljačkaša. Doviđenja!

Ben Beagle je krenuo u hotel »Haymon«. Bez pozdrava je prošao salunom, te se uputio ravno prema šanku, gdje je Raymond Haymon upravo razgovarao sa svojim barmenom.

Haymon se trznuo kad je prepoznao Bena, koji mu je šutke tutnuo pod nos priznanicu staru dvije godine.

— Ja, ja, idem odmah donijeti novac. Naravno, odmah — mucao je uzbuđeno. — Gospodin Beagle je moj gost — pripomenuo je barmenu.

— Hvala, sam ću platiti svoj viski. Molim dupli.

Kad se Haymon vratio s novcem, Ben je upravo ispio i platio.

Uzeo je novac koji mu je pružio vlasnik hotela.

— A sada molim svog vranca.

— Vašeg vranca sam morao dati na ranč u blizini, jer ga ovdje nisam mogao držati.

Ben Beagle je otišao bez pozdrava. Nije ni zatvorio pokretna vrata iza sebe. Haymon je viknuo za njim:

— Pričekajte trenutak. Zanimat će vas!

Ben je zastao.

— Gospodine Beagle, moja nećakinja Mildred Madison uvijek je vjerovala da niste krivi. Molila me da vam dam ovo pismo. Stiglo je prije tjedan dana.

Benove su oči zasjale na dje-

lič skunde, ali lice je ostalo bez-izražajno. Ipak, skoro je Haymonu istrgao pismo iz ruku.

U obližnjem je baru Ben naručio odrezak s jajetom i pivo. Ondje je doznao kako će naći ranč o kojem je govorio hoteljer.

Ben je unajmio konja u javnoj staji i dao se na put. Nakon pola sata stigao je do ranča, čiji je vlasnik bio Duff Helmond. Nedaleko glavne kuće nalazio se veliki koral s konjima.

Prvi put nakon rastanka s Mildred Madison, ovlažile su se Benove oči. Tuče crnih plemenitih kobila tiskalo se oko njegovog miljenika, Diabla. Odjednom konj podigne glavu i počeo na mjestu nemirno plesati. Prepoznao je gospodara i prijatelja. Ržući i otimajući se užetu, gurao je ostale konje, želeći preko njih što bliže ogradi, gdje je stajao Ben. Ben je skočio preko ograde, te hitro potrčao prema njemu. Bio je to susret koji bi dirnuo sve ljubitelje životinja. Ben je rukom milovao njegov svileni vrat i plemenito čelo, a vranac je svoju njušku trljao o Benovo rame.

Iz kuće su izašla dvojica muškaraca. Veći i stariji, je vjerojatno bio rančer. Bena je promatrao neprijateljski.

— Pretpostavljam da ste vi taj Ben Beagle, koji...

— ... je odsjedio dvije godine umjesto pokvarenjaka koji se zove Randolph O'Greedy — prekinuo ga Ben grubo.

Rančer je slegnuo ramenima.

— Zapravo, mogao bih tražiti od vas novac za hranu za konja.

— I ja bih mogao od onih jednogodišnjaka u koralu naplatiti barem polovicu, jer potječu od mog pastuha — uzvratu Ben istom mjerom. — Vidim da je nekome moj Diablo otac.

Rančer i njegov pratilac nisu mogli sakriti svoje iznenađenje. Helmond je promijenio ton.

— Donijet ću vam sedlo. Ako želite, možete ostati na ručku.

— Ne, hvala, želim samo svoje sedlo.

Rančer se okrenuo, promrm-ljavši nešto sebi u bradu. Malo kasnije donio je njegove stvari.

— Moram ionako u grad — reče — povest ću i konja kojeg ste unajmili.

— Hvala! — reče Ben.

Od tog časa Ben se nije brinuo o prisutnima. Sedlao je vranca, koji je skakutao od veselja.

Ben Beagle ga nije trebao pognati u galop. Izgledalo je kao da je vranac taj trenutak čekao dvije godine. Ben je krenuo natrag u Orogrande. Ni sam nije znao zbog čega se vraća. Možda je negdje duboko u njemu bila skrivena nada da će saznati nešto o crvenokosom O'Greedyju.

U jednom salunu, u koji je navratio, ponovno je pročitao Mildredino pismo.

Pisala je:

•Najdraži Ben, dvije godine će skoro isteći. Tri puta sam ti

pisala, ali pisma su mi se uvijek vraćala. Htjela sam ti reći i danas ponavljam. Znam da nemaš nikakve veze s pljačkom i da si odsjedio umjesto pravog krivca. Dragi Ben, čekam te. Znam da ćeš mi doći kad napraviš ono što treba. Želim ti i sebi od srca da to bude što prije. Sreća, koja se poigrala s nama, mora nam se konačno osmijehnuti. Mladi smo. Bit će mi lakše čekati ako znam da si primio moje pismo. Moj otac želi da se udam za Stana Cottona, našeg susjeda, ali uzalud. Samo nemoj očajavati. Želim jedino znati da ćeš mi se jednog dana vratiti. Veseлим se tome. Tvoja Mildred.»

Mildred mu je vjerovala, ali njezinom ocu, sucu, koji ga je osudio, šerifu i ostalima kojima je bio sumnjiv, mora pribaviti dokaze da je nedužan. To može jedino ako im izruči Randolpha O'Greedyja. Tek onda će moći krenuti u Blue Lake da okuša svoju sreću.

Ben je od vlasnika saluna tražio komad papira i omotnicu. Napisao je najkraće pismo u svojem životu:

»Gospodici Mildred Madison, ranč za uzgoj konja kod Tularose. Doviđenja, Mildred — Ben«.

Prije nego što je otišao iz Orograndea, ubacio je pismo u poštanski sandučić. Ispred stanične zgrade vladala je velika gužva oko čovjeka koji je nosio šerifsku zvijezdu na kaputu. To nije bio šerif koji je uhapsio Bena. Očekivala se poštanska ko-

čija i ljudi su uvijek ugodno uzbuđeni čekali. S njom su dolazile i vijesti iz najudaljenijih krajeva zemlje.

Tog dana privukao je šerif Orograndea više znatiželje nego poštanska kočija, premda je s njom stigla i pošta. U pošiljci je za šerifa bilo i nekoliko potjernica, koje je sada izvjesio.

Ben Beagle koji je upravo predao svoje pismo, čitao je iz sedla potjernicu.

»3000 dolara nagrade! Gra-bežno umorstvo!«

Ben Beagle je pričekao da se gomila malo razmakne, a tada je potjerao konja prema ogradi. Tu ga je privezao. Prišao je bliže da pročita potjernicu. Šerif i njegovi pratioci bili su još u blizini. Ben je čitao:

»Charles Miller, član bande krijumčara opijuma, ubio je šerifa Winstona Weekersa iz Columbusa. Traži se živ ili mrtav!

To je bilo sve. Najdjelotvornija pomoć onome tko želi zaraditi tri tisuće dolara, bila je fotografija otisnuta na potjernici ali je bila vrlo loša. Slika je prikazivala čovjeka mršavog lica i tamne kose. Ben Beagle se nije mogao odmaknuti od slike, prije svega od tih očiju. Randolph O'Greedy imao je crvenu kosu. Ali te oči. U njima je bilo nečeg okrutnog i bile su mu odnekud poznate. Ovaj tip je imao veliki ožiljak nasred nosa i slomljenu nosnu kost.

Što je duže Ben promatrao sliku, to je bio sigurniji da taj

momak, koji se sada zove Charles Miller, nije nitko drugi nego O'Greedy.

— Hej, mladiću, vi se vraški zanimate za ovog na potjernici! — začuo je Ben iza sebe šerifov glas.

Ben ga otvoreno pogleda u lice.

— Šerife, ja poznajem tog momka. On je bio taj koji je prije dvije godine opljačkao Allisonovu banku. Zove se Randolph O'Greedy i zapravo ima crvenu kosu.

— Grom i pakao! A kad ste ga vidjeli posljednji put?

Ben Beagle se ironično nasmiје.

— Posljednji put sam ga promatrao kako prazni bankovni sef. Ušao sam da ga uhvatim, ali mi je pobjegao. Umjesto njega, uhapsili su i osudili mene.

Ben bi najradije uzviknuo od radosti. Ima je trag! O'Greedy, znači pripada bandi krijumčara. Vjerojatno živi negdje u blizini Rio Grandea, jer se većina polja na kojima se gaji mak, nalaze sjeverno od Sonore.

Ben Beagle je požurio prema konju. Sudbina mu je do sada ostala štošta dužna. Uzela mu je dvije lijepe godine života. Sada mu se konačno prvi put nasmiјеšila.

Šest dana kasnije psovao je, umjesto da bude veseo.

XI

Ben Beagle je pročešljavao sve barove i salune u El Pasu i

okoliš ne bi li negdje sreo O'Greedyja. Uzalud.

Krenuo je potom preko velikog mosta, koji je El Paso povezivao s meksikanskim Ciudad Juarezom. U oba priobalna grada mogle su se sresti slične ljudske rase. Ben Beagle ovu noć, suprotno njegovoj dosadašnjoj praksi, nije proveo pod vedrim nebom, nego u hotelu, koji je pripadao nekom Teksašani. I ovdje su gosti bili miješani. Bilo je Indiosa, Meksikanaca, mulata i mješanaca svih vrsti. I u baru hotela visila je potjernica za navodnim Charlesom Millerom. Ben je iz jednog ugla pomno promatrao goste koji su ulazili u bar. Većina ih je reagovala prilično ravnodušno na potjernicu.

Među gostima, koji su joj posvetili malo više pažnje, bilo je nekoliko meleza. Ben ih je upamtio, jer nije mogao znati neće li mu to jednom poslužiti.

Kad je prešao preko mosta, sjetio se toga. Jedan melez, s dvokolicom punom voća, stajao je ispred gostionice. Na vratima krčme visila je tamnoplava pločica, na kojoj je vrlo vješto u bronci bila naslikana lisica.

Ben Beagle je najprije uočio čovjeka s kolicima, jer ih je na kratko ostavio, a zatim je nestao u lokalu. Na časak se Benu pričinilo da je već vidio to tamnoputo lice u baru hotela onog Teksašanina, na drugoj strani rijeke.

Čovjek je izišao iz gostionice.

Sjeo je na kraj svojih kolica i počeo izvikivati cijene svojih smokava i maslina.

Ben je najprije namjeravao ući u gostionicu, ali se predomislio. Ako je momak unutra nekog opomenuo, tada je taj već davno nestao kroz stražnja vrata, ili vreba negdje u blizini. Ben se vrlo često u svom životu susretao s protivnikom, ali uvijek je pazio da ne opazi da ga je otkrio.

Da bi imao razloga da se malo zadrži, dobacio je melezu nekoliko centavosa tražeći za njih smokve.

Jahao je dalje, ali je u pokrajnjoj ulici zastao. Počeo se vraćati krčmi sa stražnje strane. Bio je uvjeren da je Irac negdje u blizini. Nastavio je jahati sporo i vrlo tiho. Stalno se sjećao jučerašnjeg prizora iz hotela, koji mu nije davao mira. Među melezima koji su se tobože zanimali za potjernicu, nalazio se i jedan muchacho koji je imao na glavi veliki sombrero, duboko navučen na oči, tako da mu se jedva vidio vrh nosa.

Da to nije bio O'Greedy? U ovoj zemlji Indiosa ima prastarih sredstava za bojenje kose. Propalica poput O'Greedyja, bez razmišljanja će obojiti i lice i ostale dijelove tijela, ako je za njim izdana tjeratica i po svaku cijenu ostati nepoznat.

Ben zaustavi konja ispred niske krčme. Umjesto drvenog brvna za privezivanje konja, ova je krčma imala željezne ko-

lutove. Ben je izračunao, kad bi izišao iz ove gostionice kroz stražnja vrata, našao bi se samo tri kuće dalje od krčme »K srebrnoj lisici«.

Točionica je bila veća nego što se činilo s ulice. Ulazeći unutra, Ben je još jednom pogledao onamo gdje je ostavio konja. Ponovno je ugledao prodavača voća. Zar ga momak slijedi?

Prodavač je ponovno počeo glasno nuditi svoju robu i izvikivati cijene. Ben je ušao u krčmu. Iako su svi prozori bili otvoreni, u krčmi je bilo tamno, jer je strop bio prilično nizak. Mirisalo je na češnjak i papir, ulje i lošu rakiju.

Ovu krčmu izgleda da su posjećivali samo domoroci. Za stolovima je bilo mnogo meleza koji su drijemali. Mršavi stari Indijanac, omamljen alkoholom, govorio je sam sa sobom. Iz jednog ugla čula se gitara.

Ben se približavao prljavom baru. Prilično je dobro znao španjolski koji se govori u ovom dijelu Meksika.

— Amigo, imate li nešto čime bih mogao izliječiti bolesni želudac?

— Da, gospodine, dat ću vam mentu. Sigurno će vam pomoći.

Ben se laganim korakom odšetao do prozora, kao da želi pogledati da li mu je vranac dobro privezan. Naslonio se na prozorsku dasku, kako bi mogao promotriti ulicu. Izvikivanje prodavač voća je prestalo.

Čovjek s kolicima više nije bio tamo.

Benu je to bilo sumnjivo. Okrenuo se i pošao natrag k baru. Barmen je pokazao na čašu napunjenu mentom. Ben je oprezno kušao, a potom ispraznio čašu do pola. Pritisnuo je ruku na trbuh, a onda pored barmena koji se smijao istrčao u hodnik. Hodnik je vodio u malo dvorište, u kojem su se dvojice zamazanih dječaka igrala s psom. Pobjegli su.

Ben je promatrao staju koja je s ove strane zatvarala dvorište. Uzalud je tražio »izvjesno« mjesto gdje čovjek može biti sam i nesmetan, a koje mu u stvari nije trebalo.

Negdje u blizini zaškripalo je drvo, a zatim je nešto tvrdo palo na tlo. U tami staje vrebale su neke sjene. Ben Beagle je ugledao tri široka sombrera, ispod kojih su opasno svjetlucale oči. Malo niže, pogled mu se susreo s revolverom uperenim u njegov trbuh.

— Sad nas poslušaj, ili si gotov! — reče jedan od njih dobrim engleskim jezikom.

Iz staje je sada izišao melez koji je do maločas gurao kolica s voćem. Podlo se smijuljio.

— Nisi dovoljno lukav za Peepa i njegove prijatelje. A sad, ulazi ovamo, muchacho!

Momak mu je revolverskom cijevi pokazao da uđe u staju. Ben je bio u stupici. Mogao bi jednim hicem udesiti momka, ali to bi bilo čisto samoubojstvo,

jer bi ga ostala dvojica na mjestu ubila.

— Lijepo, što želite od mene?

— pokušao je odugovlačiti. Nastojao je to reći što ravnodušnije. — Siguran sam da tražite nekog drugog — reče mirno.

Potom je krenuo kako su mu zapovijedili, ali pri drugom koraku dohvatio je meleza i bacio se s njim iza njegovih kolica. Umirio ga je s dva udarca u sljepoočicu a potom je ponovo odskočio u stranu i potražio zaklon. Ali, stvari su se počele odvijati drugačije nego što je očekivao. Nije znao koliko rupa, zapravo, ima u tom zidu na sjevernoj strani.

Ben je stajao s otkočenim koltom. Jedan od njih pokušat će ga doхватiti po svaku cijenu.

Ben nije slutio opasnost s leđa. Snažan udarac u glavu drvenom toljagom premjestio ga je s one strane svijesti. Više nije mogao opaziti da ga iznose iz staje sa stražnje strane.

Probudio se u nekoj maloj zagušljivoj prostoriji. Nakon što je nekoliko puta duboko udahnuo taj smrdljivi zrak, postalo mu je slabo. U blizini je začuo podrugljiv smijeh. Netko mu je dodao čašu s rakijom. Otpio je! Žestoka tekućina opekla mu je grlo poput vatre, ali mu je pomogla. Ben Beagle je otvorio oči.

Sljedećeg bi ih trenutka najradije ponovno zatvorio. Ispred sebe je ugledao lice s tamnoplavim očima. Randolph O'Greedy

se pretvorio u tamnopusutog me-
leza.

O'Greedy se okrutno smijao.

— Kao što vidiš, Beagle, po-
tjernica mi ne može ništa.

O'Greedy je skinuo sombrero. Svoju kratku kosu obojio je u crno, teško ga je bilo razlikovati od bilo kojeg mješanca u okoli-
ni. Ben Beagle je ugledao još jedno poznato lice. To je bio prodavač voća, kojeg je udario kod staje.

Bena je boljelo cijelo tijelo. Osjetio je da ima veliku ranu na tjemenu. Ponovno je pogle-
dao Irca, koji mu se stalno cere-
kao u lice.

— O'Greedy, zbog tebe sam
odsjedio dvije godine iza rešeta-
ka.

— Znam, znam — smijao se
ovaj. — Ti zapravo, mene tra-
žiš?

— Točno. Da je obratno i ti bi
to uradio. Da sam recimo, ja do-
šao do mnogo novca, a ti odsje-
dio zbog mene...

— Ne govori o novcu, čovječe,
već dugo ga nemam. Ali sad
ima nešto drugo, momče. I on-
da u Orograndeu bio sam ti
vraški blizu kad si s Mildred
Madison čavrljao o vašoj bu-
dućnosti. Beagle, odvest ćeš nas
u San Andres Mountains. I sam
si htio tražiti zlato, zar ne? Tako
si barem govorio svojoj maloj.

— Tražite zlato na Mjesecu,
ako želite, ali bez mene! — pro-
siktao je.

— Ne govori gluposti, Ben
Beagle! To ti ništa ne može po-

moći. Ako nam pomogneš da
pronađemo to zlato, o kojem si
govorio, pustit ćemo te da odeš.

Nikad me neće pustiti, mislio
je Ben u sebi. Čim im otkrije
gdje se nalazi to nalazište zlata,
poslat će me u smrt.

— Onda, Beagle? Nemaš iz-
bora, ili prihvati, ili potpisuj
smrtnu presudu!

— Prihvaćam!

Blue Lake u planinama San
Andrés nije bio baš blizu. Pu-
tem se može štošta promijeniti.

— Gdje bismo trebali tražiti
to zlato? — pitao je Pepe, trgo-
vac voćem.

Sva trojica su pažljivo slušala
što će reći Ben.

— Daleko na sjeveru, kod po-
sljednjeg izvora — lagao je Ben.

— Ni sam ne znam točno na ko-
jem mjestu, ali znam koje je to
područje — dodao je.

Radije bi si pregrizao jezik,
nego tim tipovima točno opisao
to mjesto i time sebi potpisao
smrtnu presudu.

— Dobro — reče O'Greedy —
sad ćeš dobiti nešto za jelo. —
Noćas krećemo, a dotle ćemo
imati sve što je potrebno.

Lice mu je ponovno poprими-
lo podrugljiv izraz.

— Svojevremeno si u Oro-
grandeu htio za sebe nabaviti
dvije mazge, sjekiru, lopatu, sito
i jedna teretna kola, zar ne?

Ben mu nije odgovorio. Ispru-
žio je svoje svezane ruke prema
obližnjem stolu, a onda se s mu-
kom podigao u sjedeći položaj.
Lice mu se trznulo od bijesa.

O'Greedy je iz džepa na košulji izvukao svežanj dolarskih novčanica. Mahao je njima Benu ispred nosa.

— Tvojih tisuću i dvije stotine dolara, momče. To si ostavio za kupovanje opreme, zar ne?

— Pepe, — obratio se potom prodavaču voća — sad idi k svojim kolicima. Do večeras ćeš još biti trgovac voćem, a ti Jeronimo budi u njegovoj blizini kao čuvar. Ja ću nabaviti kola i konje i druge stvari koje su potrebne.

— Kada se vraćaš, Pedro? — upita ga jedan od meleza.

— Na vrijeme — odgovorio je O'Greedy. — Čuo si sve, Beagle.

— Sve što je rečeno, vrijedi i za tebe. Sad se zovem Pedro Gonzales, zapamti to!

O'Greedy je zavukao sombrero na čelo, te zajedno s trgovcem voća izišao iz sobe.

Ubrzo zatim ušao je k njima u sobu krčmar.

— Znači, uhvatili ste zlatnu ribicu? — rekao je Benovom čuvaru. — Što da mu donesem za jelo?

— Za mene dvije tortille, debele i velike, po kojima si poznat, i vina k tome — odgovorio je melez Jeronimo. — Dobro ćemo ti platiti.

Jeronimo je bio širi i jači od O'Greedyja. Prezrivo je pokazao na Bena.

— Njemu je dovoljna jedna tortilla. Daj mu i vina, jer je momak nešto blijed. Bolesnika ne možemo vući sa sobom u brda.

Ben Beagle je potajno promatrao svoje svezane ruke. Kad je Meksikanac otišao, približio se Jeronimo prozoru i pogledao van.

— Gdje se nalazimo? — pitao je Ben.

— Ondje, gdje si ti prvi puta susreo našeg prijatelja Pepea i od njega kupio voća. — Smijao se. — Pedro i ja vidjeli smo te vani. Ostalo znaš.

Tako znači. Sad je u krčmi »K srebrnoj lisici«! Ben je razmišljao gdje je pogriješio. Nije se mogao sjetiti. No sad je i onako sve gotovo. Treba misliti na stvari koje će doći.

Gostioničar je donio vino i tri tortille, koje su bile prilično velike. I vino je bilo dobro.

Jeronimo je raspolovio Benovu tortillu na pola, te mu gurnuo komad u zube.

— Žvači!

Ben je bio gladan, ali nije zaboravio da dok jede, i dalje olabljuje konopce oko ruku. Svaki put kad je svezanim rukama prinosio komad tortille ustima, zubima je pokušao malo olabaviti i konopac kojim je bio vezan. Jeronimo je bio suviše zaokupljen jelom, tako da to nije vidio.

Ben Beagle je zijevao. Rukama je prihvatio čašu i pri tom je raskinuo konopac kojim su mu bile svezane ruke.

Munjevito je udario Jeronima šakom u bradu. Iznenadenje je potpuno uspjelo. Ben Beagle je uzeo Jeronimov srebrom oko-

vani kolt i opasač. Melez se skljkao pod stol kao mrtav.

Ben se provukao kroz niski prozor u dvorište. Uz stražnji zid krčme bile su sagrađene drvene šupe. Ben je začuo topot kopita. Ogledao se po dvorištu i potom otrčao k živici visokoj poput čovjeka. Bacio se preko nje. Našao se u nekoj uličici, a pet minuta kasnije dotrčao je do glavne ulice, gdje je ostavio svog vranca. Diablo je još stajao tamo gdje ga je ostavio.

Ben se šuljao prema njemu. Morao je proći pokraj male zadimljene krčme, u kojoj je pio mentu protiv bolova u želucu i gdje je upao u O'Greedyjevu stupicu.

Diablo je tiho zarzao. Ben ga je oslobodio i hitro uzjahao. Izbjegavao je glavni put prema »Srebrnoj lisici« pa je krenuo susjednim uličicama. Nabasao je na restoran, koji je djelovao prilično čisto i uredno, a u blizini je bila i staja za iznajmljivanje. Sklonio je Diabla s ulice, a potom se uputio unutra. Čovjeka, kojega je sreo na pragu, pitao je da li bi mu htio nahraniti i napojiti konja i koliko će za to platiti.

— Dobro, gospodine. Molim dva pesosa ili dva dolara.

— U redu.

Ben je ušao u gostionicu. Izaabrao je mjesto uz prozor, kako bi mogao promatrati ulicu u oba smjera. Naručio je viski.

O'Greedy i njegovi banditi opljačkali su ga do gola. Preos-

talo mu je svega nekoliko dolara, koje je imao skrivene u jednoj vrećici ispod košulje. Nije prošlo ni pola sata, kadli Ben ugleda Randolpha O'Greedyja kako dolazi na teretnim kolima. Dvije snažne mazge bile su upregnute u teška kola. Ben je opsovao. Sve je kupljeno njegovim novcem. Platio je i izišao na ulicu.

Dvojica momaka, obučena u policijsku uniformu, lijeno su se vukla ulicama. Vrijeme je da uzmem ono što je moje, odluči Ben i pride im.

— Senjor, čovjek koji vozi ona teretna kola je traženi ubojica Charles Miller, kojeg traže s druge strane Rio Grandea. Za njim je raspisana tjeralica i obećana nagrada od tri tisuće dolara. Lako ćete zaraditi taj novac, samo pazite da vas ne prevari. Sada se naziva Pedro Gonzales i izigrava meleza.

Čuvari zakona s ove strane rijeke, čudno su ga pogledali, ali uzbuđenje na Benovu licu bilo je pravo. Vidjelo se da se ne šali.

— Vjerojatno ide k »Srebrnoj lisici«, gospodo — dodao je Ben.

— Točno. Vidio sam tjeralicu za Charlesom Millerom prijeko u El Pasu — reče jedan od njih.

Potrčali su. Prolaznici su se počeli okretati za njima. Odjednom su zastali. Ben je već bio iza njih.

— Kola i sve što vidite u njima, kupio je novcem koji je meni oteo! — dovikivao je Ben. —

Pogledajte ranu na mojoj glavi. Napao me sa još dva meleza.

Do »Srebrne lisice« dijelilo ih je svega nekoliko metara. O'Greedy je odjednom zaustavio dvopreg.

Gostioničar je užarena lica izišao iz krčme, ali kad je ugledao predstavnike zakona i Bena Beagla, brzo je nestao.

Konačno, mislio je Ben, vidjevši da policajci imaju u rukama revolvere. Čekali su da O'Greedy zaustavi kola i side. A onda su se stvorili ispred njega.

O'Greedy je laganim pokretom gurnuo šešir na potiljak htijući ih nešto pitati, ali se odjednom ukočio od iznenađenja.

— Tvoja igra je završena, O'Greedy, uz sva tvoja lažna imena, kojima se služiš — reče mu Ben.

Na trenutak se činilo kao da će O'Greedy dohvatiti oružje, ali onda je ugledao dvojicu policajaca s revolverima. Jedan mu je otkopčao opasač s revolverima.

— Ako, gospodo, znate sredstvo kojim se skida boja s kose, tada ćete...

Policajci su ga prekinuli:

— Znamo o čemu se radi, prijatelju. Niste nam više potrebni.

Ben se začudio, ali se onda dosjetio. Vjerojatno ne žele s njim podijeliti nagradu od tri tisuće dolara.

Jedan od policajaca pretražio je sada O'Greedyjeve džepove.

Našao je u njima nešto pesosa i tri stotine dolara.

— Dolari su moji — reče Ben, ali oni ga više nisu slušali.

I vi ste lopovi, mislio je u sebi, ali je bio zadovoljan.

Ben se popeo na kola i potjerao ih prema restoranu, gdje je ostavio svog ždrijepca.

XII

Čovjek koji je prije dvije godine uhapsio Bena kao navodnog pljačkaša banke, zvao se Patrick Lemon. Kako nije ponovo izabran za šerifa, opskrbio se potrebnim alatom. Mnogima, koji su tražili sreću u brdima San Andresa, ona se i osmjehnula, ili kao nalaznicima zlatne žile, ili kao uspješnim lovcima.

Patrick Lemon se sjetio Bena sedam dana nakon njegovog otpuštenja iz zatvora i to na drastičan način. Lemon se svojim lakim četvoropregom upravo vraćao iz brda. Kola su bila krcata krznima životinja koja je ulovio u posljednjih pet mjeseci.

Put za Orogrande je dvadesetak kilometara prije grada vodio kraj stjenovite uzvisine. Prije nego su njegovi konji izašli iz zavoja, ugledao je Lemon čovjeka koji je ležao poprijeko na putu, glave okrenute prema stijeni.

Čovjek je bio mrtav. Patrick Lemon se prestrašio. Mrtvac je ležao obješenih ustiju i očiju okrenutih prema nebu. Imao je tamnosmeđu kosu i gusti brk.

— Ben Beagle, bandit iz Allisonove banke — mrmljao je nekadašnji šerif. Bio je siguran da se nije prevario. Lemon se nagnuo nad mrtvacem. Šerifovi instinkti su se razbudili. Pomno je pretražio mrtvaca, otkopčao mu kaput i košulju. Nigdje nije bilo nikakve rane. Podigao je glavu mrtvog čovjeka vrlo oprezno. Krv na potiljku bila je već skorena. Lemonova pretpostavka je bila točna. Čovjek je prebio šiju.

Lemon je ustao i otišao malo dalje, gdje se stijena rušila završavajući u kanjonu. Sunčeve zrake pale su na ubijenog konja koji je pripadao mrtvacu. Bio je to vranac, onakav, kakvog je jahao Ben Beagle.

Sve se slaže, mislio je Lemon, čak i konj. Odvukao je mrtvaca iza stijene, a tada se požurio prema svojim kolima. Stigao je u Orogrande noću. U Haymonovom hotelu još je gorjelo svjetlo. Lemon je uvijek ovdje odsjedao kad je boravio u gradu. Haymon ga je pozdravio vrlo srdačno. Nakon što je popio viski, Lemon ga povuče na stranu.

— Iza prijevoja sam pronašao mrtvaca, kojeg dobro poznajete. Konj mu je pao niz liticu i ostao u kanjonu. Čini se da se bacio iz sedla u posljednjem trenutku, ali je pritom slomio šiju.

— Tko je to? — pitao je Haymon.

— Ben Beagle, bandit, koji je opljačkao Allisonovu banku i

koji se htio oženiti vašom nećakinjom.

— Zahvaljujem vam za ovu novost, Lemon. Mog će šurjaka to razveseliti, ali Mildred sigurno ne. Ali dobro je što se tako završilo. Moj šurjak je uvijek mislio da je to prolazna avantura njegove kćerke. Sutra moram u Tularosu.

XIII

Stan Cotton je svaka dva dana posjećivao Madisonov ranč. I neupućeni bi opazio da ne dolazi zbog Jacka Madisona i njegovih konja, već zbog lijepe Mildred.

Odnosila se prema njemu kao prema bratu. To je bilo sve.

Mildredin otac je nastojao da se njih dvoje vjenčaju, nakon što je čuo da je Ben Beagle poginuo.

— Čini mi se, oče, kao da se bojiš da će se Ben Beagle jednog dana pojaviti — odgovorila mu je Mildred. Ona jednostavno nije mogla vjerovati da je Ben mrtav.

Stric Rod Haymon iz Orogrande detaljno je opisao ono što je otkrio nekadašnji šerif Lemon. U njegovom pismu, pisalo je točno:

»Lemon je bio jedan od rijetkih ljudi iz našeg grada koji je imao posla s Benom Beaglom. Zaklet će se da je mrtvac na prijevoju upravo avanturista i pljačkaš banke, Ben Beagle«.

Mildred je zbog ove rečenice gotovo zamrzila strica. Onog

dana kad je poštar donio pismo, Mildred je upravo bila u svojoj sobi. Tri dana nije progovorila ni riječi. Nije se mogla pomiriti s Benovom smrću.

Prošlo je dva tjedna. Bilo je rano jutro. Mildred je stala pred oca.

– Tata, molim te, idemo u Orogrande!

– Ti znaš da je to naporno putovanje. Zbog čega da idemo u grad?

Slutio je da je to u vezi s Benom Beagleom.

– Što ćemo tamo? Ta moram govoriti s bivšim šerifom. Zar ti to ne shvaćaš, oče?

Rančer je nervozno šetao po sobi.

– Mildred, dijete moje, dobro, idemo u Orogrande, ali postavljam jedan uvjet. Udat ćeš se za Stana Cottona, ako se dokaže da je mrtvac na prijevoju bio Ben Beagle.

Mildred nije odmah odgovorila. Misli su joj nemirno lutale. Da li bivši šerif uopće može dokazati da je mrtvac zaista Ben? Ne. Nitko osim njega nije vidio mrtvaca na prijevoju. Tjedan dana nakon Lemonovog strašnog otkrića, stiglo je stričevo pismo. Znači, prošlo je tri tjedna otkako ga je Lemon pronašao.

Mildred nije mogla vjerovati da se radi o Benu. Jahač divljih konja, da padne tako nespretno i prebije šiju? Ne, to nikako ne liči na Bena. Opazila je da je otac promatra.

– Ako taj gospodin Lemon

dokaže da je to Ben, pristat ću da se udam za Cottona – rekla je konačno, jer je slutila da on to ne može dokazati.

Sljedećeg dana su otputovali u Orogrande. Pozdravljajući se sa stricem u hotelu, Mildred mu vrlo nerado pruži ruku.

Vladala je tišina, koju je prekinula Mildred.

– Zapamtite nešto, svi odreda! Ben nije razbojnik. Preponosan je da učini nešto protuzakonito.

Sljedećeg dana pojavio se Patrick Lemon u gradu. Ponovo je odsjeo u Haymonovom hotelu. Haymon ga je upoznao s Madisonom.

– Ispričajte nam točno kako i gdje ste pronašli mrtvaca – molila je Mildred.

– Dakle – reče Jack Madison – uvjeren sam da se radi o Benu Beaglu. Čula si, Mildred, da je konj, koji se strmoglavio u kanjon, vranac.

– Što ste pronašli na njegovom vratu? – pitala je Mildred, promatrajući oštro Lemona.

– Na vratu mrtvoga? Ništa!

– Nije imao nikakav srebrni lanac s medaljonom?

– Ne, sigurno nije. Na vratu nije imao ništa. Pretražio sam ga i sve pomno pregledao da vidim gdje je ranjen – bio je siguran Lemon.

Mildred je skočila. Veselo je zagrlila iznenađenog Lemona.

– Onda mrtvac nije Ben Beagle, gospodine Lemon. Upravo sam čula najljepšu stvar u po-

sljednjih nekoliko mjeseci. Osjećala sam da je Ben živ.

U svom oduševljenju Mildred nije opazila razočarano lice svog oca. Rančer je šakom ljuto udario o stol.

— Želim jasan odgovor, Mildred! Kakva je to glupost sa srebrnim lančićem i medaljonom?

— Lančić i medaljon poklonila sam Benu. Bio je to moj talisman. Nije ga nikada skidao, čak ni kad se kupao. Ben je živ!

Mildred je uzdignute glave izašla iz sobe. Donedavno je bila sama sa svojim bolom. Sada je htjela biti sama sa svojom radošću.

XIV

Ben Beagle je spretno zaustavio mazge. Stao je na metar udaljenosti od dvojice policajaca i njihovih konja. U jednom od njih prepoznao je policajca koji je sudjelovao u O'Gredyjevom hapšenju ispred »Srebrne lisice«. Pokazao je na Bena.

— To je on.

Ben je zaključio prema uniformi da je drugi policajac kapetan.

Kapetan je mahnuo Benu da zaustavi zapregu s desne strane i oslobodi sredinu mosta. Poslušao je a zatim skočio sa sjedišta.

— Potreban nam je vaš iskaz, senjor — reče oficir. — Rekli ste ime čovjeka i moji ljudi su ga odmah uhapsili. On je traženi prema tjeralici, ali vi ste tvrdili

poručniku Rossu, da se momak zapravo ne zove Charles Miller.

— Točno, gospodine kapetane. On se zapravo zove Randolph O'Greedy. Izručit ćete ga vlastima u Novom Meksiku, zar ne? — dodao je Ben.

— Naravno, sucu u El Pasu, jer ondje ga i traže i tamo su izdali potjernicu — odgovorio je policajac.

— Onda i ja idem s vama k sucu. Želim biti prisutan kad O'Greedy bude izručen. Imam, naime, protiv njega još jednu optužbu.

Ben to reče oštrije nego što je mislio.

Kapetan mu pruži dvije novčanice po sto dolara.

— To je vaše, gospodine. Bandit je priznao da vas je opljačkao. Međutim, ne priznaje grabežno ubojstvo zbog kojeg je tražen. Tvrdi da ga je počinio Meksikanac Pedro Gonzales iz Jeliscoa.

— Jeste li mu već oprali boju s kose i kože, kapetane? — upita Ben.

Policajac prezrivo odmahne glavom.

— Čim smo ga ugledali, znali smo da nije Meksikanac. Molim vas da okrenete koja i dođete s nama u stanicu. Želim vas suočiti s njim.

Ben Beagle nije bio time oduševljen. Oba meleza, Jeronimo i Pepe, također su htjeli u brda da traže zlato. Sad će dobiti na vremenu i biti u prednosti. Osim toga, moglo bi se dogoditi

da po drugi put otkriju njegova kola i potajno ga slijede u planine.

No morao je udovoljiti zahtjevu policajca. Iza prefektуре se nalazio zatvor. Na ulazu u policijsku zgradu čekalo ih je iznenađenje. Četvrt sata nakon što je zatvoren, O'Greedy, alias Pedro Gonzales je pobjegao. Mora da je čuvara nekim lukavstvom domamio posve blizu rešetaka ćelije. Jadni čovjek je sad ležao na podu sa slomljenim ručnim zglobovima na rukama. O'Greedy mu je potom iz džepova vjerojatno uzeo ključeve. Za svaki slučaj još ga je drškom revolvera onesvijestio.

Dočekao ih je drugi stražar. Jadan i izbezumljen od straha. Kad se to događalo nije bio na svom mjestu, nego je izišao.

— Hoću li izgubiti svoje mjesto, Alteza? — pitao je kapetana.

— Ne govorite gluposti! — promrmlijao je kapetan — radije nas vodite k Anselmu Monaverdeu, možda se u međuvremenu osvijestio.

Ben Beagle je ostao sam u hodniku. Sad mi više nije bio potreban. Izišao je iz zatvorske zgrade, te ponovno sjeo u svoja kola. Približavajući se mostu, često se ogledavao. Znao je da O'Greedy i njegovi kompanjoni, Pepe i Jeronimo, nisu odustali od toga da ga nađu.

Ben Beagle je vozio vrlo lagano. Mnogi jahači su ga prestizali. Melezi su uglavnom jahali vi-

soke mule. Možda su među njima bili i O'Greedy i njegovi drugovi?

Samo da pređe most i bit će na drugoj strani. Najradije bi da je El Paso već iza njega. Prijetio se da nije kontrolirao sadržaj kola. Osim toga, bila mu je potrebna hrana za prvo vrijeme. Htio je najkraćim putem u planine.

Ben je zaustavio kola ispred bara »Santa Fey«. Do njega je bila velika trgovina. Prije nego je ušao, pregledao je što je O'Greedy kupio njegovim novcem. Trebalo mu je još samo malo soli, šećera, brašna, suhog mesa i municije za kolt. Bio mu je potreban i novi kolt, štoviše dva.

Za svega petnaestak minuta, sve je to obavio i utovarao u kola. Potom je odlučio popiti jedan viski u baru.

Sišao je s kola u trenutku kad su odnekud pojavila dvojica jahača. Jahali su kao da ih đavo goni. Bilo je očito da se nešto događa.

Ta dvojica tamnoputih momaka bila su odjevena poput siromašnih seljaka. Na glavama su nosili šarene sombrere, a konji su im bili besprijekorno osedlani na teksaški način. Konji su također bili prvoklasni. Kad su se približili, prepoznao je Ben u njima O'Greedyjeve kompanjone Jeronima i Pepea. Za čas su se stvorili kraj njegovih kola. Uopće nisu bili iznena-

đeni kad su ga ugledali. Podlo su se smijali.

Pepe je čak podigao šešir na pozdrav.

— Do skorog viđenja! — viknuli su u glas i nestali.

— Poznajte li te momke? — upitao je netko iza Benovih leđa.

— Jednom su me pokušali zlostavljati — odgovorio je Ben.

Čovjek koji ga je to pitao, bio je obučen u kaubojsko odijelo, hlače i kožnatu košulju.

— Neka me đavo nosi, ako to nisu ušljive konjokradice.

XV

Randolph O'Greedy šuljao se pokrajnim mračnim ulicama, gdje ga policajci neće lako otkriti. Žurio je k »Srebrnoj lisici«. Ušao je u krčmu na stražnji ulaz. Nasmijao se, jer je na lici ma prisutnih vidio zaprepaštenje.

— Dvostruku rakiju — naručio je. — Moram oprati onu glupost policajaca. Naravno, zamijenili su me s nekim.

O'Greedyjev španjolski nimalo nije odgovarao njegovoj boji kože, ali ovdje se sretalo Meksikance koji su dugo živjeli s one strane Ria. Međutim, nitko nije znao da nema prebite pare u džepovima.

Nakon druge čaše pića, mahnuo je krčmaru da dođe u pokrajnu sobu.

— Potrebno mi je nekoliko dolara, amigo — reče O'Greedy.

— Zašto? Ta imaš...

— Neka đavo nosi policajce, oni su obični lopovi. Sve su mi oduzeli — lagao je O'Greedy.

— Koliko trebaš, Pedro? Ti se, zapravo, drugačije zoveš?

— Što misliš, koliko ćeš godina dobiti ako skrivaš pljačkaše? — izazivački će O'Greedy.

— Pljačka? Zar je čovjek pobjegao?

— To pred zakonom ništa ne mijenja. Ne boj se! Jeronimo i Pepe već su mu za petama. Dobit ćeš svoj novac natrag i to u zlatu. Zar misliš da ćemo taj posao ispustiti iz ruku?

— Stotinu dolara je dovoljno — reče gostioničar.

— Pet stotina! — zahtijevao je O'Greedy.

Meksikanac je bio bijesan, ali ništa nije mogao učiniti.

— Dobro, dobit ćeš pet stotinu dolara. Pričekaj!

Randolph O'Greedy je čekao prilično dugo. Već je postao sumnjičav. Polako se prikrao vratima i otvorio ih. U hodniku nije bilo nikoga. Oprezno se približio stepenicama, koje su vodile u prvi kat. Škripale su pod njegovim nogama, ali na njega nitko nije obraćao pažnju.

U hodniku na katu, bila su troja vrata. Sva su troja bila zaključana. Nadao se da će u jednoj sobi pronaći novac. Bio mu je potreban da kupi konja. Naravno, pred gostionicom uvijek ima osedlanih konja, ali policija ga traži i ne smije ništa riskirati.

Odjednom se začula buka, ali

ne iz krčme, već iz susjedne sobe. Najglasniji je bio krčmar.

— Šteta, gospodo. Mislio sam da ništa neće opaziti. On je ponovno pobjegao. To je da urlam! Rado bih zaradio tih tri tisuće dolara. Brži je no što sam mislio.

Čekaj, ti izdajico, mislio je O'Greedy. Kad su policajci otišli, O'Greedy se nije usudio ući u gostionicu. Bilo je najvažnije što prije nestati iz Ciudad Juarez.

O'Greedy se neodlučno približio vratima sobe, koju je prije pronašao otvorenu. Ušao je. Razočarano je konstatirao da osim nekoliko pokrivača i stare kase, u njoj nema ništa. Oprezno se približio prozoru i pogledao van. Lice mu se razvedrilo. Točno ispod prozora stajao je bjelaš upregnut u laganu dvokolicu. O'Greedy nije oklijevao. Prebacio se preko prozora, te pogledao dolje. Nije bilo visoko. Katovi na ovim dugačkim kućama, s niskim stropovima, nisu visoki. O'Greedy je spretno skočio, upravo pored bjelca. Kočija ga je skrivala od pogleda susjeda.

Popeo se, dohvatio bič i pucnuo jezikom. Bjelaš je vjerojatno dugo stajao na istom mjestu, jer je jedva dočekao da krene.

Potjerao ga je u kas. O'Greedy je, ako je htio izaći iz Ciudad Juarez, morao proći kraj policijske zgrade. Imao je sreću. Na sjedalu kola pronašao je novi

novcati sombrero, kojim je sada pokrio glavu.

S druge strane Ria prošao je tik uz bar Santa Fey. Skoro je uzviknuo od veselja, kad je prepoznao teretna kola i mazge Bena Beagala.

Manje se razveselio kad je na sjevernom ulazu u El Paso spazio oba meleza, Jeronima i Pepea, koji su vjerojatno čekali Bena Beaglea.

Kad se O'Greedy zaustavio ispred njih, zasjali su od sreće, kao da su čekali upravo njega.

XVI

Don Johnson je daleko izvan Orogrande bio poznat kao dobar i spretan kovač zlata i srebra. Njegova zadnja mušterija bio je rančer Jack Madison iz Tularose.

— Želim medaljon za svoju kćerku. Mora biti upravo onakav kakav je izgubila.

— U redu, samo mi ga morate točno opisati, gospodine Madison.

Rančer je lukavo iz Mildred izvukao točan opis medaljona, koji je poklonila Benu Beagleu. Mildred nije otkrila zamku, nego je mislila da je otac konačno uvidio da nema nikakvog smisla da je sili da se uda protiv njezine volje.

Jack Madison je bio uvjeren da čini sve za dobro svoje jedinice, koju je htio vidjeti sretnom. Mislio je, ako se Mildred konačno uvjeri da je Ben Beagle mrtav, zaboravit će ga i nje-

zino će se srce jednog dana otvoriti Stanu Cottonu, njihovom susjedu.

Zlatar je obećao da će medaljon biti gotovo za dva tjedna.

Jack Madison je platio unaprijed, te krenuo prema hotelu svog šurjaka Haymona. S njim je dogovorio ostatak akcije.

U svom pismu ćeš pisati da prilažeš medaljon koji je bivši šerif Lemon pronašao u kanjonu, gdje je ležao unesrećeni konj. To je sve.

Madison se pri tom nije ugodno osjećao. Što ako ne uspije? Mildred se nije dala previriti. Njezin će otac tada izgubiti...

XVII

Randolph O'Greedy stisnuo se u svojim kolima nedaleko od ceste koja vodi u brda. Jeronimo i Pepe privezali su svoju kljusad, te ga pažljivo slušal.

— Pustit ćemo Bena Beaglea ispred sebe. Ništa ne smije opaziti. To neće biti teško izvesti. Njegova teretna kola će ostavljati dubok trag. Neka Ben Beagle samo stigne do svog cilja, istražuje i kopa. Kad bude gotov i spreman za povratak, počinje naš posao.

Jeronimo i Pepe bili su oduševljeni O'Greedyjevim prijedlogom. Zapravo, ništa ne bi smjelo poći krivo.

Prošlo je već dvije godine kako su dva teksaška diggera u predjelu izvora na Blue Lakeu pronašla zlato, a već je dvije go-

dine kako je jedan od njih ubijen. Njegov dotadašnji partner osuđen je na smrt.

Ben Beagle je, vraćajući se iz Carrizosa u San Marcial, slučajno u tom trenutku bio u blizini njihovog šatora. Jedan od njih predbacivao je drugome da ga je varao i potajno skrivao zlato u neko sklonište sada je partner htio znati to mjesto.

Ben nije dočekao kraj svađe. Nije ga zanimalo tuđe zlato. No, kasnije je prisustvovao suđenju. Ubojica, koji je osuđen na vješanje, bio je jedan od dvojice Teksašana koji su se tada svadali na Blue Lakeu zbog zlata. Od tog časa Ben nije imao mira. Na Blue Lakeu leži skriveno zlato i nema nikoga tko bi imao neko pravo na njega.

Ben Beagle je išao prema Blue Lakeu. Stigao je dvanaestog dana putovanja. U podnožju planine bilo je jezero, koje je sjalo poput velikog i sjajnog dragulja.

Ben Beagle je prethodno znao mjesto, gdje su logorovali dvojica Teksašanina. Došao je onamo preko visoravni. Morao je na kratko ostaviti kola, mazge i Diabla, jer su stijene kojima se približavao, bile neprohodne za kola i konje.

Pol kilometra južnije nalazila se kotlina okružena visokim stijenama. U nju se moglo ući samo na jedan ulaz, na zapadnoj strani. Teksašani su svojevremeno svoje konje ostavili upravo ovdje. Ben je pronašao i bal-

vane kojima su tada zatvorili ulaz u dolinu. Nakon tri sata rada, Benu je uspjelo sastaviti balvane i zatvoriti ulaz.

Tri puta se penjao stijenama na sjevernoj strani. Potok koji je izvirao u podnožju, presijecao je dolinu na dva dijela.

Kad se smračilo, Ben se vratio i legao pod kola. Tu je proveo noć.

Tri dana je Ben ispitivao stijene. Sa svog mjesta mogao je dobro vidjeti klance, brežuljke, doline i planinske vrhove.

Računao je s mogućnošću da su ga slijedili Randolph O'Greedy ili dvojica meleza, možda i sva trojica.

Uzalud je čekao da se pojave, kao što je uzalud tražio skriveni plijen. Do sada nije otkrio ni najmanji trag. Navečer bi se vrlo često vraćao u logor razbijenih koljena ili ruku s oderanom kožom na prstima.

Tako je bilo i te večeri. Još je bilo svjetlo iznad planinskih vrhova. Ben je iznenada osjetio da ga netko promatra. Tada se skotrljao kamen s južnih stijena, a za njim još mnogo kamenja. Što li je moglo prouzrokovati tu kamenu lavinu? Ljudska noga ili nešto drugo?

Ben Beagle je znao da te noći neće oka sklopiti, iako je bio vrlo umoran. Ipak je upalio vatru. Ako ga netko promatra, neka misli da se osjeća sigurnim. Pojeo je sušeno meso i tortilje koje je sam spremio, te popio čaj s

viskijem. Ostavio je vatru da se sama polagano gasi.

Kad je ponovno zavladala tama, počeo je puzati prema izlazu iz doline, gdje je postavio ogradu od balvana. U blizini se nalazila smreka, prema kojoj se mogao dobro orijentirati.

Uskoro je stigao do nje. U tom je trenutku s desne strane ugledao među grmljen svjetlucanje vatre.

Četvrt sata kasnije ležao je na rubu krčevine. Usred te čistine, koja je zapravo bila mala uvala, veselo je plamsala vatrića. Bilo je to idealno mjesto za logor. Gore, s visoravni nije ga mogao opaziti.

Ben Beagle se došuljao sve do kola. Na drugoj strani dolinice bila su tri konja. Benu nije dugo trebalo da odgonetne tko su ta trojica što čuče oko vatre.

O'Greedy je upravo govorio:

– Bit ćemo stalno iza njega i tek onda ga napasti.

Zatim se začuo mukli glas meleza Jeronima:

– Zar da tako dugo ovdje čučimo i čekamo?

– To ne može više dugo potrajati – javio se ponovno Irac.

– Jučer sam bio vrlo blizu i vidio da Amerikanac stalno traži na jednom mjestu. Prijatelji čovjek koji istražuje stijenu, umjesto da kopa, točno zna što će ondje naći.

– Kad bismo znali gdje je to mjesto, mogli bismo sami uzeti zlato – javi se Pepe.

– Smrdljivče! – prosiktao je O'Greedy.

Oko vatre je postalo napeto. Temperamentni Pepe je počeo vikati:

– Pedro, nešto nam skrivaš. Ti u stvari imaš posve drugačiji plan. Želiš zlato samo za sebe. Tko nam garantira, da kad ideš sam, i promatraš Amerikanca, nećeš otkriti to mjesto i ubiti momka i sve sam pokupiti? Ni pošto ne želimo da sam odma-gliš sa zlatom.

– Ponovi to još jednom i bit ćeš mrtav – zaurao je bijesno O'Greedy.

Ben Beagle se malo uspravio. Vidio je kako se Pepe podigao, a onda O'Greedyja kako se baca na njega. Začuo se očajnički krik. Dvije stijene su bile još kod vatre.

– Tako, Jeronimo! Sada zlato nećemo podijeliti na tri, nego na dva dijela. Ta budala!

Ben Beagle se stresao od zlu-radog smijeha.

– Nisi ga zbog toga trebao probosti nožem, Pedro – čuo je Jeronima. – Ali to je tvoja stvar. Siguran sam da te je Pepe htio samo iskušati.

Irac se ponovno nasmijao.

– U tebe imam povjerenja, Jeronimo. Ali on? Zar misliš da jučer nisam vidio kako se potaj-no šulja za mnom?

Na kraju će O'Greedy ubiti i snažnog Jeronima, kako bi postao jedini vlasnik zlata, ako ga ikada nađem, mislio je Ben.

Jedan od njih je ustao. U pla-

menu vatre Ben je razaznao da je to melez. Lagano je hodao oko vatre, povremeno zastajku-jući.

– Zar žališ za tom budalom?

– pitao ga O'Greedy. – Ta on bi i tebe i mene ubio.

– Ti, koji sebe nazivaš Pedro Gonzales, prokleta si siguran, ha?

– Kako to razgovaraš sa mnom? – ljutio se Irac.

– Sam ću odlučivati kako ću s tobom razgovarati. Ti nisi moj šef, niti kapetan. Ili smo partne-ri ili neprijatelji!

Ben Beagle se čudio mišića-vom melezu. Potcijenio ga, ne-ma što. Melez nije bio glup, pro-zreo je Irca. Možda će se ova drama među banditima uskoro završiti, mislio je Ben.

– Zašto bismo bili neprijate-lji?

– Ono što si učinio Pepeu, možeš jednog dana učiniti i me-ni!

Trenutak kasnije bacio se na O'Greedyja. Ben nije očekivao da je taj visok i snažan čovjek tako brz.

Jeronimo je odletio u prazno. Irac je bio brži. Skočio je na no-ge i potrčao iza debelog drve-ta.

– Budalo! – vikao je melezu – zar ćeš pucati da nas Ameri-kanac čuje?

– Da, pucat ću, momče s po-tjernice! – odgovorio je Jeroni-mo. – Dobit ću tri tisuće dolara ako te uhvatim. Zar misliš da nisam znao tko si? Svejedno mi

je da li će ovdje biti pucnjeva. On i tako neće otići dok ne pronade zlato. Samo ga uzmi, prokletniče!

Hitac je proparao noć. Za njim je slijedio još jedan. Pono-vo su glasno vikali jedan na drugog. Kad su se izvrijeđali i izgalamili, pružili su si ruke.

Dvojica vukova, mislio je Ben. Obostrano će se proždirati, ali su još lagali jedan drugom.

– Ti naši glupi hici! Vjerojatno ih je čuo – reče Randolph O'Greedy.

– Sad je gotovo. Možda će misliti da smo lovci koji postavljaju stupice.

– Usred noći?

– Zašto ne? Ako ti je divljač na dohvat ruke, ne bira se vrijeme da je uloviš. Siguran sam jedino da ne misli da smo mi u blizini i da pucamo tako blizu njegovog logora.

Ovo objašnjenje zvučalo je prilično naivno, ali izgleda da je umirilo O'Greedyja.

– Imaš pravo, Jeronimo.

– Ujutro ćemo se približiti njegovom logoru – razmišljao je melez za njih dvojicu.

– Što se mene tiče, slažem se. Ali znaš što? – promijenio je Irac mišljenje – idi sam onamo. Ali budi oprezan. Zapravo, dovoljno je čekati da konačno pronade to zlato i natovari svoj kola. Mi ćemo ih onda istovariti i premjestiti teret u naša kolica.

Dohvatili su mrtvog Pepea i odnijeli ga malo dalje. Potom su

ponovno sjeli uz vatru. Govorili su tako tiho, da Ben više nije čuo ni riječ. Polako se povlačio. Jedno je bilo jasno. Od sada će morati biti još oprezniji.

XVIII

Sunce je žeglo iznad stijena. Ben je radio prema planu. Ostalo mu je još samo da istraži stijene i visoravan na zapadnoj strani i onda je gotov. Do sada je sve bilo uzaludno.

Ben Beagle sav znojan potraži zaklon u sjeni izbočine, koja je stršila iz stijene. Odjednom mu je palo na pamet da se možda sklonište zlata nalazi baš gore iznad nje.

Pomno je promatrao stijenu. Mogao se popeti, ali je postojala velika opasnost od klizanja.

Ben se opasao konopcem i za pojas zatakao sjekiru. Još nekoliko metara i bit će gore. Stisnuo se u jednoj usjeklini da malo predahne i skupi snagu za odlučujući korak.

Na domak cilju pojavila se sjena iznad njegove glave. Ispod širokog sombrera melez Jeronimo se podrugljivo cerio.

Ben Beagle se sagnuo i trgnuo rukom da izvadi kolt iz korica. Izgubio je oslonac pa se nije više mogao zadržati. Pad je bio neizbježan. Pao je na oštro stijenje.

Sekundu kasnije čuo je još zburadi Jeronimov smijeh. Potom je zavladala tama.

XIX

Mildred Madison je uvijek bila pomalo uzbuđena kad bi poštar dolazio na ranč.

Stajala je na glavnoj terasi kuće. Tek što je poštar zaustavio konja, njezin se otac već pojavio na ulaznim vratima. Mildred je srce malo brže kućalo. Možda je dobila poštu od Bena.

— Za vas pismo, gospodine Madison. Iz Orogrande.

Orogrande, grad u kojem je Ben nevin odsjedio u zatvoru umjesto onog bandita Randolpha O'Greedyja, pomisli Mildred.

— Nešto je unutra — čudio se njezin otac kad je uzeo pismo u ruke.

Mildred nije opazila kako je pocrvenio.

Nešto je izvadio iz omotnice. Na njegovom dlanu ležao je medaljon.

— Pričekajte — reče poštaru — popijte viski.

— Pozvao je kuharicu Mary. Počeo je glasno čitati pismo.

»Dragi šogore, bivši šerif Lemon nije imao mira, pa je ponovno otišao na prijevoj gdje je pronašao mrtvaca, a zatim se spustio u kanjon u kojem se vranac unesrećio. Ondje je pronašao medaljon koji šaljem u pismu. Nadam se da će se Mildred sada osloboditi svoje zamisli da je Ben Beagle još živ. Neka zaboravi što se dogodilo. Mlada se djevojka poput nje, ne

smije predati sudbini. Nadam se, dragi šogore, da će tvoja Mildred ponovno naći svoj mir, tada i sreću koju zaslužuje... Teta i ja pozdravljamo vašu tvrdoglavicu. Vaši Haymonovi, Rose i Rode.«

Mildred je pažljivo slušala. Rančer joj se nije usudio pogledati u oči. Bez riječi joj je pružio medaljon. Mildred mu ga je skoro istrgnula iz ruke, a zatim otrčala u kuću.

Madison se laganim, drugim korakom uputio prema koralu. Naslonio se na ogradu i dugo zurio u daljinu. Odjednom je počeo govoriti sam sa sobom.

— No, dobro, morao sam tako postupiti. Zar da gledam kako moja jedinica svaki dan sve više pati? Zar da to gledam, kad znam da si uobražava da će mrtvac oživjeti? Uvidjet će to i sama. Treba samo malo vremena, pa će se udati za Sama Cotten!

Za mjesec dana bit će žetva. Dovoljno vremena da se Mildred urazumi. Ako se marljivi rančer Sam Cotten oženi s Mildred, dva prekrasna ranča spojit će se u jedan. Dugoroga goveda i konji. To je nešto, zar ne?

XX

Jeronimo je, svjestan pobjede, raširenih nogu, stajao na stijeni. Gledao je dolje prema Benu, koji je u podnožju stijene ležao na leđima raširenih nogu i ruku.

– Mrtav. No to se mene ne tiče. Sam ću pronaći ono što tražim. Ako se pojavi Pedro ili Charles, ili kako se već zove onaj govнар, skinut ću ga puškom. Pasji sin je i meni namijenio metak. Zašto je uopće ubio Pepea? Dobro. Dobit-će isto. Ni sam neće znati kako.

Ljudi koji dugo borave u prirodi sami, vrlo često počinju govoriti na glas, a da toga nisu svjesni. Jeronimo je imao slušača, a da to nije ni znao. Opazio je to tek kad ga je ovaj zgrabio za šiju.

Kad se melez okrenuo da vidi tko je to, pogodila su ga dva znažna udarca u bradu. Pao je u nesvijest. Čovjek koji ga je dohvatio nije bio O'Greedy, nego neki stranac.

Njega je Ben ugledao na izbočini stijene kad se probudio.

– Halo, mister, jeste li vi taj Pedro ili Charles? – pitao je čovjek sa stijene.

Benu je bilo potrebno vremena da se podigne u sjedeći položaj. Oprezno je pipao glavu. Imao je vrašku sreću. Glava mu je bila čitava, jedino ga je jako boljela.

Pogledao je stranca i rekao mu svoje ime.

– Propalica koji se naziva Pedro ili Charles, zapravo je Randolph O'Greedy – viknuo mu je Ben odozdo. – On i jedan melez koji se zove Jeronimo, čekali su ovdje u blizini da pronađu zlato. Poslije su me namjeravali napasti i sve uzeti. Mi-

slim da su se uzajamno pobili, jer su se počeli tući već noćas, kad sam promatrao njihov logor. Najprije su bila trojica. Prošle noći jednog su ubili.

– Nisi li malo lakomislen kad prvom strancu koji se pojavi, odmah pričaš o zlatu?

– Imam oči u glavi. Siguran sam da vam mogu vjerovati.

Ben je vidio kako se lice stranca razvedrava.

– Sići ću k vama i povesti meleza o kojem ste upravo govorili.

Ben Beagle od iznenađenja nije mogao izustiti ni riječi. Plavokosi div je nestao na trenutak. Tada je pojavi na rubu stijene sa svezanim Jeronimom.

– Gospodine Beagle, sad ću odvezati ovog momka. Učinite mi uslugu i uzmite svoj revolver u ruku.

– Rado!

Jeronimo je psovao kroz zube. Dok su se spuštali, plavokosi stranac mu je bio tik iza leđa. Jeronimo je bio snažan poput bika, ali mu je plavokosi stranac dorastao u svakom pogledu. Pružio je melezu njegov revolver.

– Hej, muchacho, uzeo sam ti metke. Sad bježi svom Pedru ili Charelsu ili kako se već zove i reci mu da će vam biti bolje da nestanete iz ovog kraja i da vas nikad više ne vidimo.

Jeronimo nije čekao da mu se kaže dva puta. Kad je odmaknuo na sigurniju udaljenost,

okrenuo se i zaprijetio im šakama.

– Oni neće otići – reče Ben Beagle pružajući mu cigaretu.

– Promatrao sam vas. Vidio sam kad ste pali, a vidio sam i Meksikanca, pa sam rnu se došuljao iza leđa – pričao je stranac. – Nije me vidio, jer je upravo razgovarao sam sa sobom. Upravo je planirao kako će ubiti svog kompanjona, nekog Pedra, za kojeg se vi rekli da se zove O'Greedy. Za vas je mislio da ste mrtvi. To sam mislio i ja.

– Spasili ste mi život – reče Ben Beagle – da je Jeronimo opazio da sam živ, hladnokrvno bi mi sprasio metak u glavu.

Ben Beagle je počeo svoju priču. Nije prešutio ni one dvije godine koje je odsjedio u zatvoru umjesto pravog počinioaca, a ni razlog, zbog kojeg je došao u planine San Andres.

Kad je Ben bio gotov s pričom, plavokosi ga je div potapšao po ramenu.

– Znao sam, kad ste me pogledali odozdo otvoreno i iskreno u oči, da ste čovjek na mjestu. Ja sam Spencer Conelly čovjek kojega ste razgovor prije dvije godine ovdje prisluškivali, bio je moj brat Melwyn.

– Onda je zlato vaše, Spenceru Conelly – reče Ben mirno.

Nije mu bilo baš lako oko srca. To znači da nikad neće ispuniti san, kojeg je sanjao dvije duge godine.

Connely ga je zagrlio oko ramena.

– O tome ćemo kasnije. Ne smijete ostati praznih ruku pošlijte svega što ste preživjeli.

– Kako to da ste tako točno znali mjesto, gdje je, vaš brat Malwyn pronašao nalazište?

– Našao je zaista mnogo zlata. Njegov ubojica je to točno pogodio – reče Conelly. – Evo, pogledajte!

Izvadio je iz džepa pismo koje je bilo mnogo puta presavijeno i umrljano.

– Moj brat je računao s tim da možda neće izaći živ iz ovih brda. Čitajte, prijatelju!

Ben nije bio u stanju odmah čitati. Razmišljao je. Cijelo vrijeme je vjerovao da će zlato uzeti nekom mrtvacu, a onda se pojavio čovjek koji ima sva prava na njega. Mildred je uzalud čekala. Praznih ruku joj ne može doći pred oči. Ili s milostinjom koju bi dobio od pravog vlasnika? Ne, nikada!

Ako ne održi obećanje koje je dao, morat će odustati od sreće i života s njom. Zaboravit će je.

Ben je konačno počeo čitati:

•Dragi Spencer, Bret Checkett i ja morali smo zbog hrane krenuti prema jugu. Pišem ti iz St. Matthews. Jedan čovjek, koji upravo ide u Alamodordo, ponijet će ga. Rekao sam mu da će te ondje naći. Znaš li, da sam pronašao mnogo zlata, mnogo više nego Checkett? Ne vjerujem više Checkettu... Veći dio

zlata sakrio sam u jednoj šupljoj stijeni. Nacrtao sam ti plan, za slučaj da nikad ne izađem iz ovih brda. Uvjeran sam da je Bret Checkett sposoban za umorstvo. Ukoliko mi uspije da se spasim, bit ću kod kuće za tri mjeseca. Ukoliko ne, uzmi plan i dodi ovamo. Zlato je tvoje. Mi bismo ga i tako bratski podijeli. Moj partner i ja kopamo na dva mjesta. Između nas je stijena duga pet stotina metara. Osim toga tu je njegova pohlepa i moje nepovjerenje. Nadam se da se varam. Do skorog vide-nja! Živi mi dobro! Tvoj brat Melwyn.*

Ben mu je šutke vratio pi-smo.

— Kad je stiglo Melovo pi-smo, nisam bio kod kuće. Lovio sam sa svojim najmlađim bra-tom u Rocky Mountainsu. Po-stavljali smo stupice za krzna-še. Naš najmlađi brat bio je jak poput medvjeda. Zvao se Chet.

— Conelly je šutio neko vrije-me. — Grizli ga je rastrgao pred mojim očima. Ja sam se borio s drugim. Medvjed koji ga je ubio, ne grize više. To je jedino krzno koje nisam prodao, jer sam ga tako izbo, da su od njega ostali samo komadići.

Zavladala je teška tišina. Ben je u duhu vidio borbu plavoko-sog diva kako osvećuje brata. S kakvim mirom je Spencer Co-nelly to ispričao! Kao da je to najnormalnija stvar na svijetu, ubit nožem grizlija.

— Kad ste čuli za proces pro-

tiv ubojice svog brata? — upita ga Ben nakon nekoliko trenuta-ka šutnje.

— Kad sam došao kući. Dese-tak dana lutao sam naokolo kao zvijer. Nije lako izgubiti brata, a pogotovo oba brata na takav način. Nisam mario ni za što, dok mi netko nije rekao da dodem ovamo. Zato sam ovdje. Zlato je lijepo, istina, ali radije bih imao živog brata.

Spencer Conelly raširi ruke.

— Ovdje gore, u tim prokle-tim planinama, poginuo je Mel. Nadam se da postoji pakao o kojem ljudi toliko govore i da je onaj prokletnik Chet sada u njemu. Dodite, dodite bliže da malo bolje pogledamo taj plan.

Čučnuli su jedan kraj drugo-ga. Spencer Conelly je još jed-nom raširio pismo. Odjednom se u blizini otkotrljao kamen. Obojica su odmah potegla re-volvere.

— Sad! — zavikao je Ben.

Dva hica istodobno su odjek-nula. Šešir se malo pomaknuo u stranu. Conelly i Beagle sko-čili su i potrčali prema njemu. Iza njihovih leđa odjeknuo je sablasni smijeh.

— Ruke u vis! Da se niste okrenuli, gospodo!

Bilo je prekasno za spoznaju da su bili lakomisleni i tako na-sjeli na trik sa šeširom.

Jeronimo je od uzbuđenja i sreće što je pobjednik, pomije-šao jezike. Govorio je nekom

čudnom mješavinom engleskog i španjolskog.

— Sve sam čuo! Olé! Dodaj mi plan. Samo tako ću vas pustiti da odete!

— Oprez! — šapnuo je Beagle Conellyju, te se u padu okrenuo.

Melezov revolver je opalio.

XXI

Rod Haymon nije slutio ništa dobroga kad je na ulazu u hotel ugledao svoju nećakinju Mildred.

— Zdravo, Mildred! Lijepo od tebe što si došla. Kako je kod kuće, dijete?

Mildred nije prihvatila stričevu ispruženu ruku. Pod nos mu je tutnula medaljon.

— Evo vam vaš falsifikat. Odmah sam opazila da to nije Benov medaljon, ali šutjela sam pred tatom. Htjela sam ga sačuvati od novih laži.

Haymon nije prihvatio medaljon, tako da je pao na pod.

— Sve je vrlo prozirno, striče. Bila sam kod gospodina Lemo-
na, koji je prema tvojim riječima, bio u kanjonu i na prijevoju gdje je pronašao mrtvaca. Nije imao pojma ni o čemu! Gospodin Lemon se tek danas vratio iz planine, inače bi ga ti upozorio. Zašto po svaku cijenu želite da je Ben Begle mrtav?

Haymon se konačno malo pribrao.

— Jer ti želim dobro, dijete. Prije svega tvoj otac. On ne želi da uzalud čekaš nekog avantu-

ristu i vjetrogonju. Želi da si sretna. Moraš to razumjeti.

U Mildredinim lijepim očima skakutale su varnice bijesa.

— Razumjeti? Ja samo razumijem da si ti moj stric. Kad ne bi bio, sad bih te ošamarila.

— Ošamarila? Mene? A zbog čega?

— Zato što Bena nazivaš avanturistom i vjetrogonjom. Ben je bolji od bilo kojeg čovjeka, kojeg poznajem. Zapamti to konačno!

Mildred Madison je žustrim korakom krenula prema vratima, šušteći suknjom i podsuknjom.

— Mildred! — zazvao je stric.

— Već sam rezervirala sobu u drugom hotelu — odgovorila je.

Kad je došla u svoju hotelsku sobu, nije više izdržala. Zajecala je iz dubine svoje ranjene duše.

Kasnije je sišla u restoran hotela da nešto pojede.

Upravo su ulazila dvojica bradatih i od sunca opaljenih muškaraca. Vidjelo se na njima da su dugo vremena proveli pod vedrim nebom. Bučno su pozdravili trećeg gosta, koji je sjedio za stolom.

— Zdravo, vi divlji vukovi! Vratili ste se iz San Andres Mountainsa?

— Oko Blue Lakea bilo je u zadnje vrijeme opet mnogo pucnjave — reče jedan od dvojice pridošlica.

Blue Lake? Zar to nije mjesto kamo je Ben htio ići. Mildred se sva pretvorila u uho.

— Vjerojatno se opet radilo o prokletom zlatu — nastavio je došljak svoju priču. — U El Pasu je bio tražen neki ubojica. Sada ga gone gore u planinama. Momak ima na savjesti i neke druge stvari. Priča se da je obojao kosu i luta naokolopre-rušen u meleza.

Mildred Madioson je odmah pomislila na crvenokosog Irca O'Greedyja. Ben joj je o tome pričao. Nazvao ga je pljačka-šem banke. Znala je da Ben neće mirovati dok stvari ne istjera na čistac. Zaboravila je na glad. Potrčala je u svoju sobu. Prvi put je zapravo postala svjesna opasnosti koja vreba na Bena. Ta se opasnost zove O'Greedy.

XXII

Spencer Conelly bacio se na tlo istog časa kad i Ben Beagle. Hitac iz Jeronimovog revolvera prohujao im je iznad glava.

Spencer Conelly i Ben Beagle oklijevali su sekundu predugo. Oni nisu hladnokrvni ubojice i nisu htjeli ubiti Jeronima. Obojica su gađala u njegove ruke. Jeronimo se povukao u zaklon, psujući i urličući od bola.

— Htio sam mu samo onespobiti ruku u kojoj je držao kolt — reče Ben.

— To sam i mislio, pa sam zato gađao njegovu lijevicu.

— Odakle ste znali da ga ne želim ubiti?

Spencer Conelly se gorko nasmijsao.

— Od početka sam osjetio da smo nas dvojica slični.

U tom su se času sjetili da ne smiju meleza pustiti da ode. Međutim, Jeronimo je već dobrano odmakao.

— Sad moramo računati s tim da će se vratiti zajedno — glasno reče Ben. — O'Greedy je vjerojatno čuo pucnjavu, a meleza će lako izmisliti priču koja će mu najbolje odgovarati. Siguran sam da neće spominjati nikakav plan.

— Slažem se. — reče Spencer. Pogledao je prema zapadu.

— Imamo još nekoliko sati vremena do sumraka. Počnimo!

Ovaj put su nesmetano proučili plan. Prema crtežu, Mela Conellyja skrovište se nalazilo na zapadnoj strani strme stijene. Obojica su se penjala, povremeno pogledavajući ispod sebe.

— Prema crtežu radi se o vraški teškom usponu — javio se Conelly.

— To mi je jasno — Ben je rukom otirao znoj sa čela. — Vaš brat zaista nije imao povjerenja u tog Breta Checketta. Pretpostavljam da nije dolazio ovamo odozgo, nego čak odozdo, iz podnožja.

Ben nije bio siguran da će do noći stići u blizinu mjesta koje je bilo ucrtano u karti, ali Spencer Conelly nije htio odustati.

— Za dva dana bit će puni mjesec. Dakle, noćas ćemo imati dovoljno svjetla i ako...

— ...nas melez i O'Greedy ne otkriju, uspjeh ćemo — nadopunio ga Ben.

— Idemo! — Odlučno će Conelly.

Penjanje je počelo. Morali su zaobići veliku i strmu stijenu da bi pronašli mjesto s kojeg će početi uspon do skrovišta.

Spencer Conelly iznenada je zastao. Pokazao je na vranino pero koje je virilo iz jedne pukotine.

— Moj brat Mel! Njegov znak! Na pravom smo putu — reče Spencer uzbuđeno. — Kad smo Mel i ja bili mali, uvijek smo vraninim perjem obilježavali naše lovište. Uvjeran sam da ćemo ih nalaziti sve do gore.

Šutke su se uspinjali. Benu je to bilo pravo. Slutio je što za Spencera znači biti na mjestu pogibije dvije godine nakon što mu je brat ubijen.

Uskoro su ponovno naišli na pero. Spencer Conelly je samo šutke pokazao na njega. Ben je nijemo kimnuo.

Češće su se odmarali. Penjanje je bilo naporno. Kad se smračilo, još nisu bili na cilju.

— Pogledaj, dva pera, dva! — Ben je pokazao lijevo i desno od sebe.

— To znači da više nije daleko.

Daleko, zvonilo je u Benovim ušima. Bliže sam zlatu nego

ikad prije, ali kako daleko od tebe, Mildred?

Tri su vranina pera stršala iz uske pukotine u stijeni.

— Mislim da smo na cilju — reče Spencer Conelly.

I vrijeme je, mislio je Ben.

Conelly i Beagle malo su ispružili noge. Stajali su tik jedan uz drugog. U tom času pogledao je Ben prema gore.

Sljedećeg trenutka gurnuo je Spencera Conellyja stavivši prst na usta.

XXIII

Načas su vidjeli sjenu nečijih prstiju. Zatim se začulo škripanje.

Conelly i Beagle tješnje su se stisnuli jedan uz drugoga. Tik uz njih nalazila se mala udubina u stijeni, ali nije bila dovoljno duboka da potpuno sakrije njihova tijela.

Nijedan od njih nije progovorio, ali mislili su isto. Stupica. Bili su promatrani i uhvaćeni. O'Greedy i melez udesit će nas na najjednostavniji način, mislio je Ben.

Sad, kad otprilike znaju gdje je skrovište, ubit će ih na stijenama.

Ništa nisu vidjeli iz ovog položaja. Ako onim nitkovima gore uspije da olabave komad stijene i zakotrljaju ga prema dolje, pogodit će ih, a to onda znači kraj.

Ovog časa Benu i Spenceru nije preostalo ništa drugo nego da čekaju.

Stijena iznad njih ponovno se pomicala. Kamenje je počelo padati. Jedan kamen pogodio je Bena u čelo i načinio dugačku ranu.

Lupeći će nas udesiti, mislili su svaki za sebe.

Kad se Mildred Madison vratila kući, otac ju je srdačno pozdravio kao da se ništa nije dogodilo. Ni ona nije njemu ništa predbacivala. Samo je rekla:

— Stric Rod u Orograndeu te branio. Rekao je da si tako postupio samo zbog mene.

Jack Madison je znao o čemu je riječ. Samo je kimnuo.

— Tata, nemam više volje živjeti.

— Zašto, Mildred? Ta ti si tako mlada!

— Zašto? Stalno moram misliti na to, da je Ben možda mrtav. Mrtvac na prijevoju nije bio on, osjećam to.

— Trebala bi se udati za Stana Cottenu! On je dobar čovjek. Za tri tjedna je žetva. U to vrijeme prije dvadeset i dvije godine vjenčali smo se tvoja majka i ja.

Mildred nije odgovorila.

Malo kasnije došao im je u posjet Stan Cotten. Ozarenog lica pozdravio je Mildred. Godila joj je pomisao da ima netko tko se brine za nju.

— Stan, imam na tebe veliku molbu — reče bez uvoda. — U planinama San Andres, u predjelu koji se zove Blue Lake, bilo je mrtvih. Možeš li svoj ranč na jedno vrijeme ostaviti na brigu predradniku i odjahati ona-

mo da istražiš da li je među njima Ben Beagle?

Mladić nije oklijevao s odgovorom.

— Da. Idem odmah sutra.

— Ako je Ben mrtav? — pitao je Jack Madison.

— Tata, ako se i udari ove godine, bit će to poslije žetvenih svečanosti.

Madison i njegov susjed značajno su se pogledali. Drugim riječima, ona želi istinu, da bi mogla odlučiti. Razum pobjeđuje. Želi znati na čemu je.

Nisu opazili njen pogled pun nade. Znala je da može vjerovati Stanu Cottenu. On neće lagati, čak ako i uništi svoje vlastite planove.

XXIV

Škripanje u stijenama postajalo je sve glasnije. Spencer Connelly i Ben Beagle stisnuli su se još više uz stijenu. Uz zaglušujuću buku poletjela je velika kamena gromada niz padinu, poskakujući i odbijajući se od nje kao lopta. Odbila se o stijenu tridesetak centimetara iznad njihovih glava jureći u dubinu. Prašina i komadi kamenja prekrili su ih.

Zašlo je sunce. Blue Lake je ležao duboko u podnožju stijena. Površina jezera ljeskala se crnoplavim sjajem.

Ben Beagle i Spencer Connelly uzalud su čekali da iznad svojih glava začuju bilo kakve zvukove. Nakon nekog vremena je odronjavanje ponovno počelo.

Kamenje je poletjelo u dubinu stvarajući oblake prašine. Ben i plavokosi div još su bili pošteđeni. Koliko dugo još?

Loše slutnje obuzele su Bena Beaglea. Nagnuo se prema Conellyju, te mu šapnuo u uho:

– Ako noćas poginem, otidite na ranč Jacka Madisona i odnesite moj posljednji pozdrav Mildred.

– Učinit ću to, naravno, ali probit ćemo se. Osjećam to.

– Spencer, prijatelju! Jesam li vam rekao da nemam ništa s upadom u Allisonovu banku?

– Šuti, Ben! Sve će biti dobro. Dvojica lupeža iznad nas ne mogu ondje provesti cijelu noć. Samo pazi, uskoro će nešto morati poduzeti.

Nije trebalo dugo. Kamenje je ponovno oživjelo. Ovaj put poletjele su u dubinu dvije gromade. Ali ne samo gromade. Netko je kriknuo. Istovremeno s kamenjem proletio je i čovjek. Vidjeli su mu glavu i ramena. Kad su podigli glavu, iznad sebe jasno su prepoznali meleza Jeronima koji se smijao. Tri hica proparala su noć. Ben Beagle se uhvatio za ruku. Pritom se okliznuo i poletio prema dolje.

Spencer Conelly je zatomio krik. Kao da je smrtno ranjen Ben se strmoglavio u tamu.

Iznad Conellyja padao je pogodan melez.

Pokušao se popeti. Sad više nije bilo opasnosti od lavine kamaja. Uspjelo mu je. Bio je na

vrhu. Na zlato svog brata potpuno je zaboravio.

Samoća ove zlokobne noći bila je neizdržljiva. Nije mislio na san.

U zoru se spustio niz stijenu i bez poteškoća pronašao skrivenu pećinicu o kojoj je pisao njegov brat. Conelly je pronašao četiri jutene vreće pune čistog zlata. Njegov brat mora da je otkrio bogatu žilu. To je na žalost platio životom.

Spencer Conelly stresao je glavom, htijuci odagnati crne misli. Bit će bolje da side. Od Bena Beaglea je saznao gdje su mu kola i konji. Svog ridana, kojeg je ostavio u jednoj od skrivenih dolina, također je poveo na tu stranu. Trebalo mu je mnogo više vremena da vreće izvuče iz skrovišta, nego da ih odnese u dolinu. Prilikom izvlačenja posljednje vreće, zavrtilo mu se u glavi i skoro je odletio. Tada je začuo stenjanje. Ne, mrtvi ne stenju. Preplašio se sam sebe.

Radio je teško do podneva. Uspio je. Sve četiri vreće ležale su u teretnim kolima Bena Beaglea. Spencer Conelly bio je vrlo bogat čovjek, ali to ga zlato nije veselilo. Suviše je krvi bilo na njemu.

XXV

Na strmom stjenovitom obronku, kroz rijetke pukotine probijalo se oskudno korijenje. O'Greedy je pao u grmlje. Dugo je bio u nesvjestici. Kad se pro-

budio iz nesvjestice, čuo je nekog iznad sebe, a zatim topot kopita. Ti prokletnici, ipak su se dočepali zlata i sad bježe odavde, mislio je.

O'Greedy se nije pomaknuo, iako ga je mučila strašna žeđ. Pričekao je da zvukovi nestanu u daljini.

Oprezno je stao na noge. Bio je sretan, kad je vidio, da prilikom pada nije izgubio kolt. Kad se s mukom uspeo na vrh obronka, jedva se držao na nogama. Čučnuo je pokraj Jeronimovog leša. Nije osjećao nikakvu samilost prema melezu. Jedino o čemu je mislio, bilo je zlato. O'Greedy se nasmiješio kad je vidio da je Jeronimo imao sa sobom komad pečenja i bocu viskija. Okrijepio se, a tada pohitao u dolinu.

Želio je po svaku cijenu stići momke koji su se dokopali zlata. U svakom slučaju moraju proći kraj uskog prolaza zagrađenog brvnima. Kod te ograde će umrijeti.

XXVI

Spencer Conelly je odlučio da napusti dolinu još istog poslijepodneva. Htio je životinjama omogućiti da se malo odmomore.

Uzalud se pokušavao približiti vatrenom pastuhu Bena Beaglea. Svaki put kad bi mu se približio na tri koraka, vranac bi se ritnuo stražnjim nogama, tako da se morao povući na sigurnu udaljenost.

Spencer Conelly je bio tužan

zbog toga. Činilo se da plemenića životinja čeka svog gospodara i prijatelja. Conelly si je počeo predbacivati što nije pretražio udubljenja u stijeni i podnožju te pogledao, gdje su pala obojica unesrećenih. Uvjeravao je sam sebe da ni jedan čovjek ne može preživjeti tako strmo-glavi pad.

Spencer Conelly upregao je Beaglove mazge u teretna kola. Svog ridana svezao je otraga. Odgurnuo je brvna u stranu i još jednom zastao. Tužnim pogledom pogledao je Beagleova vranca.

— Zoveš se Diablo, zar ne? Zaist si pravi đavo, ali rado bih te poveo — mrmljao je Conelly sebi u bradu.

XXVII

Spencer Conelly je nakon sedam dana putovanja stigao u naselje u brdima. Nije bio ovdje jedini stranac. U jedinom salunu u naselju susreo je čovjeka koji je ovdje zastao da se odmori.

Bio je to Stan Cotton, koji se raspitivao da li ima mrtvih u predjelu Blue Lakea. O tome je pitao i Spencera Conellyja.

— To mora da je bilo prije tri tjedna — reče Cotton.

— Što se u brdima događalo prije tri tjedna, ne znam — počeo je priču Spencer Conelly — ali prije tjedan dana, ondje je nekolicina izgubila živote. Dvojica od njih bili su lupeži, a treći

je bio valjan mladić. Izgubio sam prijatelja.

Tada je izrečeno ime Bena Beaglea.

— Njega i tražim — poviče uzbuđeno San Cotton. — Pričajte!

Spencer Conelly je završio sa svojom pričom a Stan Cotton je započeo svoju:

— Zapravo bih se trebao tome veseliti — nastavio je Stan — jer sada je Mildred slobodna za mene.

— Razumijem vas — promrmlijao je Conelly tiho — ali možete mi se pridružiti ako želite.

— Kamo idete?

— U Alamogordo, Tamo je moja kuća. Idem preko Tularose. Obećao sam Benu Beagleu da ću Mildred Madison izručiti njegove posljednje pozdrave i reći joj, da Ben nema ništa s upadom u Allisonovu banku u Orograndeu. Ben je slutio svoj kraj prije nego što ga je melez pogodio.

Rančer je pocrvenio.

— Mildred će se obradovati ovom pozdravu.

XXVIII

Randolph O'Greedy nije više teturao od umora i iscrpljenosti. Teturao je od pola boce viskija koju je našao kod Jeronima i popio. Kad je potom pojeo sve meso, njegov svijet je bio u potpunom redu. Pomisao na zlato nije mu davala mira.

Došao je do klanca koji je vo-

dio u kotlinu. Do uskog prolaza za dolinu bilo je još oko pola kilometra. Sad mu se počelo žuriti. Ubrzao je korak.

Ograda od brvna bila je odmaknuta u stranu. Nedaleko od ulaza rzao je konj. O'Greedy je duboko uzdahnuo. Gospoda, znači, nisu još otišla.

Što se više približavao ulazu, to su mu teži bili koraci. Bližila se večer. Možda će ovdje prenoćiti, a tek ujutro krenuti dalje. To bolje.

Do ulaza su bila još tri koraka. O'Greedy je išao vrlo oprezno. Još korak. Bacio se iza stije-
ne čim je stupio u dolinu. Glasno je opsovao. Samo je crni pastuh Bena Beaglea zarzao.

XXIX

— Samo se otimaj, ali bit ćeš moj, momče!

Pastuh je došao do izlaza. Njegove velike crne oči prestrašeno su gledale.

— Čekaj crni. Dobit ću te po svaku cijenu — prosiktao je O'Greedy, pokušavajući se približiti pastuhu.

O'Greedy je prestrašeno ustuknuo uhvativši se za glavu.

— Prokletniče, moram najprije po sedlo! Ne, mogu i bez sedla. Dodavola, mogu i bez tebe crni vraže. Zlato mi je važnije od najdivljijeg pastuha na zapadu. Ali neće te dobiti nitko drugi!

Randolph O'Greedy potegao je kolt, te ga uperio na konja.

U tom trneutku netko ga je

odhvatio odostraga i bacio na tlo. Trenutak kasnije izgubio je revolver. Izbijen mu je iz ruke.

Taj netko je stajao pred njim krvavog lica. O'Greedyju je dugo trebalo da u tom raskrvavljenom i razderanom licu prepozna Bena Beaglea.

Prekasno se sjetio da reagira. Benove šake zabile su mu se u lice. O'Greedy je leđima pao na brvna.

Na dolinu se spustila noć. Iako je na nebu bio puni mjesec, iznad masiva San Andres nebo je bilo tamno.

O'Greedy je bio sam. Nestao je čak i nemirni pastuh. Noge i ruke bile su mu čvrsto svezane. Bio je naslonjen na drvo, te još jednim konopcem privezan za stablo.

Uzaludno je višestruki ubojica i lopov pokušavao olabaviti laso. Preplavio ga je strah. Znoj mu je probijao iz svih pora tijela.

Gore, iznad planinskih vrhova divljalo je nevrijeme. Randolph O'Greedy slušao je toplotu kopita i kotrljanje kotača.

To se približavao Ben Beagle. Doveo je bjelaša upregnutog u laka kola, za koja su bili privezani Jeronimov i Pepeov konj i naravno, crni pastuh. Randolph O'Greedy prvi je put u životu pomislio da će ga Ben odvesti i predati šerifu i sucu, a onda se nikada više neće spasiti.

Ben se još nije brinuo za svog zarobljenika. Ispregnuo je bjelaša, te oslobodio ostale konje. Pustio ih da pasu po dolini. Je-

dino nije odvezao svog pastuha.

O'Greedy ga je gledao očima punim straha. Ben mu se približavao. Što li namjerava?

Ben Beagle je konačno progovorio:

— Ti, lopove, najradije bih te objesio o prvo drvo. Ali želim te vidjeti na koljenima pred Mildred Madison, pred sucem i cijelim Orograndeom.

Benove riječi su poput biča opalile O'Greedyja. Beagle ga je počeo odvezivati od drveta. Ostali konopi ostali su čvrsto zategnuti. Ben se ponovno vratio do kola i odvezao pastuha. Nježno mu je šaptao u uho, a potom je zabio u zemlju oštri željezni klin, o kojeg je lasom svezao O'Greedyjeve ruke i noge jednom žicom, koju je potom privezao za stražnju nogu svog vranca.

— Davole! — prosiktao je O'Greedy.

O'Greedy se ponovno iznenadio. Ben Beagle je dolazio k njemu s bocom viskija i suhim mesom, te ga hranio kao dijete. O'Greedy se gorko nasmiješio. Znači, Beagle želi da stigne pred porotu u dobrom stanju. Smrt na konopcu mu ne gine. Ali prije će pobjeći. Samo me hrani, budalo!

XXX

— Zašto si baš Stana Cottena poslala da istraži da li je Ben Beagle među mrtvima na Blue Lakeu? — pitao je Jack Madison svoju kćerku.

– On je jedini kome vjerujem, oče.

– Kad djevojka vjeruje muškarcu, onda ga i voli, dijete.

– Povjerenje još nije ljubav, oče – smatrala je Mildred. – Volim Stana Cottena kao brata, ali samo zato, jer je ozbiljan i pouzdan. To je sve.

– Ako ne pronade tog Bena Beaglea? Što onda?

– Oh, tata! Zašto uvijek kažeš »tog Bena Beaglea«. Zar si zaboravio da je radio za tebe? Da si vrlo često rekao da je najbolji bronco buster kojeg si ikada vidio?

– Tada još nisam znao da će te proganjati

– Ben mi se nikada nije nametao, tata. Jednostavno smo osjetili da smo stvoreni jedno za drugo.

Mildred je pocrvenila dok je to govorila.

– Ako Stan Cotten pronade mrtvoga Beaglea, što onda?

– To se ne smije dogoditi!

– Dobro, ali recimo ako...

– Onda ću se udati za Stana Cottena, jer mu vjerujem i jer mi ga je žao. Ali kod Stana je drugačije. On me voli. Možda ću ga moći usrećiti, ali moj prvi sin zvat će se Ben.

Iznenada je otrčala. Otac je gledao za njom ništa ne shvaćajući. Ima li još igdje na svijetu vjernije žene od nje? Udat će se za Stana Cottena iz čistog razuma.

Rančer je uzdahnuo. Sve je to tako zamršeno. Svoju bi jedinicu najradije vidio sretnu i bez-

brižnu. Ali mora zaboraviti. Život prolazi ovako i onako.

XXXI

Ben je spavao dugo i bez snova. Suviše je toga preživio u posljednje vrijeme. Netko drugi davno bi umro. Probudili su ga prvi znaci sunca. Ustao je i odvezao ždrijepca. Diabla je pojurio prema potoku. Ben je ulio malo viskija u čaj koji je skuhao i ponovno nahranio O'Greedyja.

Kad je bio gotov, Ben je ugasio vatru i djelomično oslobodio O'Greedyja konopca, kako bi se mogao malo protegnuti. Držao ga je na nišanu za svaki slučaj. Tada mu je ponovno svezao noge. Potom je svog zarobljenika podigao na kola. Svezao je i oba osedlana konja, a bjelaša upregnuo u kola. Čimaknuo je brvnatu ogradu, te uzde podigao s tla.

– Ovim kolima se može upravljati i sa sveza im rukama. Hajde, vozi! – za govjedio je O'Greedyju. O'Greedy je poslušao. Usmjerio je kola prema izlazu iz doline. Ben ga je slijedio na vrancu.

Kasnije je Ben promijenio mjesto. Malo je jahao ispred kola, a malo iza njih. O'Greedy je čučao na mjestu vozača, bijesno stisnutih usana.

Ben je vodio malu karavanu tragovima teretnih kola, koje je O'Greedy njegovim novcem kupio svojevremeno u Ciudad Juarezu.

Bio je potpuno miran. Iz tragova je razabrao da se iza kola

nalazi i treći konj. Otisci kopita ovog novog konja nisu bili duboki. To može značiti da nije nosio nikakav teret.

Putom je pazio da konji uvijek budu dobro odmoreni i istimareni. Tek šestog dana putovanja došao je u naselje, gdje je saznao sve što ga je zanimalo. Da, plavokosi momak je prošao ovuda prije nekog vremena na teretnim kolima koja su vukle mazge... Za kola je bio svezan ridan. S njim je jahao i neki stranac imenom Stan Cotten, koji se raspitivao o nekom čovjeku koji je poginuo.

Vlasnik jedinog saluna u naselju mora uvijek imati napete uši. Zapamtio je i ime čovjeka kojeg se tražilo, a koji je navodno poginuo na stijenama Blue Lakea.

— Zvao se Ben Beagle. Conelly, plavokosi div, mora da ga je veoma volio — reče krčmar. — Bilo je govora i o nekoj djevojci.

— Djevojka se zvala Mildred Madison, zar ne? — pitao je dalje Ben.

Krčmar ga iznenađeno pogledao.

— A ja sam mrtvac o kojem su se raspitali.

Na podu kola, sa skupljenim nogama, ležao je O'Greedy kojeg je Ben na ulazu u naselje prisilio da legne ispod vozačevog sjedišta.

— Nemojte me siliti da vas raskrinkam već u ovom naselju, O'Greedy. Može vam se dogoditi da visite par dana ranije. Birajte!

O'Greedy je shvatio.

Što su dulje putovali, to se Ben više trudio da izbjegava susrete s ljudima. Podizao bi se u sedlu i najprije promotrio dio puta kojim moraju proći.

Bilo je sunčano prije podne, kad su konačno stigli u nizinu.

Zaustavili su se. Ben je prisilio O'Greedyja da legne na dasku. Tragovi kola postali su još jasniji. U Benu je raslo uzbuđenje, jer je svakim danom bio sve bliži Tularosi i Mildred. Znao je da je ona poslala Stana Cottena da izvidi je li još živ. Ben je noćima često o tome razmišljao. Ipak se dogodilo ono čega se bojao. Vraća se praznih ruku nema zlata.

Mora je još jednom vidjeti i štošta pitati. Ako stigne Spencera Conellyja, i ovaj mu pokloni malo zlatne prašine? Bacio bi ga Mildred pred noge. Rekao bi joj: Evo ti, uzmi ga! To je moj poklon za svadbu sa Stanom Cottenom, kojeg si poslala da nađe moj leš.

Ovako ili onako, prokleta je činjenica, da djevojka koja jednog momka šalje da pronade drugog živa ili mrtva, računa s obojicom. Ako nema prvog, bit će dobar i drugi.

Stan Cotten je vjerojatno sreo Spencera Conellyja, a ovaj je potvrdio da sam mrtav. Mladić nije mogao slutiti, da smo onaj grozni pad preživjeli obojica, O'Greedy i ja. Ne, nemam ništa protiv Conellyja, ali mene, Bena Beaglea smatraju mrtvim.

Potjerao je bjelaša malo brže. Ni sam nije znao zašto se žuri. Ta Mildred je za njega i tako

izgubljena. Nije mogao održati obećanje. Zlato nije njegovo. Da li uopće ima smisla da joj izade pred oči? Ili je bolje da se izgubi bez traga?

Ben Beagle je stigao do šume. Zaustavio je kola pod prvim krošnjama. Zarobljenik je zastenjao pod vozačevim sjedalom.

Ben je odjednom počeo govoriti sam sa sobom.

— Ne, ne idem onamo. Odvest ću momka sucu, koji me tada nedužnog osudio na dvije godine zatvora. Obećao sam njemu i šerifu, koji me tada uhapsio, da ću im O'Greedyja baciti pred noge. Tako ću i učiniti. Mildred će jednom ipak saznati da...

Ben je odjednom zastao. Ne, to tako neće ići. Uostalom, može O'Greedyja odvesti u El Paso. Ondje ga traže zbog grabežnog ubojstva. Mildred će i dalje vjerovati da je on mrtav i udat će se za svog susjeda Cottena. Zar bi ga uopće htjela, kad bi došao pred nju praznih ruku?

— Skrenut ćemo na jug prije nego dođemo do Tularose i Madisonovog ranča — mrmljao je Ben sebi u bradu. Još jednom se zagledao u tragove kola koja je pratio. Zaustavio je bjelaša, jer je neki konj zarzao u blizini.

XXXII

Iz šume je dolazio jahač. Prigruo se konju uz vrat, tako da mu Ben nije mogao vidjeti lice. Kad je došao bliže, Ben je u njemu prepoznao Spencera Conellyja.

Conelly je iznenađeno uzviknuo, a potom se iz njegovog grla razlijegao razdragani »yippee«. Pustio je uzde da padnu na tlo, a on je iskočio iz sedla, te se objesio Benu oko vrata.

— Živ si 'Ben, živ si! Preživio si pad! Pravo čudo. Ben, predbacujem si što nisam...

Ben ga je skoro grubo prekinuo.

— Jer se niši odmah strmoglavio za mnom, zar ne? Ništa od toga, gospodine! Ni ja nisam kontrolirao da li je lupež O'Greedy živ. A sad pazi, Conelly! Možda bih zaista bio mrtav da sam se osvijetio poslije O'Greedyja. Ovako sam ja njemu došao iza leđa.

— Ništa ne shvaćam — reče Spencer Conelly.

Ben ga je povukao prema kolima, a potom skinuo dasku s vozačevog sjedala.

Širom otvorenih očiju od iznenađenja, zagledao se Conelly u skupčanog zarobljenika.

— Konačno ćeš moći uvjeriti sve u Orograndeu u ono, što oduvijek tvrdiš.

— Ne, vodim ga u El Paso. Neka Mildred Madison misli da sam mrtav i neka se uda za svog Stana Cottena... — reče Ben gorko.

— Ne svoj život želim graditi na lažima — prekinuo ga neki glas iza leđa.

Iz gustiša se pojavio Stan Cotten, mladi rančer, Madisonov susjed.

— Sve ove godine Mildred je čekala samo vas, Ben Beagle. Poslala me za vama, jer je čula

da je u predjelu Blue Lakea u planinama San Andres bilo pucnjave. Mildred se brinula za vas. Nije htjela vjerovati da ste mrtvi. Sad vidim da je imala pravo. Želim vam svu sreću ovog svijeta.

Stan Cotten se okrenuo prema Conellyju.

— Vjerojatno razumijete, prijatelju, da želim dalje jahati sam. Želim što prije stići kući, na svoj ranč.

Ben Beagle i Spencer Conelly dugo su gledali za njim.

— Znam da mu je teško. Divim se njegovoj plemenitosti i iskrenosti.

Ben je zamišljeno pogledao O'Greedyja.

— Da nije bilo ovoga ovdje, Spencer, pred dvije bih godine možda to zlato pronašao na Blue Lakeu i uzeo ga tebi, koji si jedini vlasnik.

— Ta nisi mogao znati, Ben, da ja postojim. Vidio si pismo mog brata u kojem piše da mogu s njim slobodno raspolagati, zar ne?

— Da, vidio sam. Zašto me to pitaš?

— Jer je polovica tvoja.

Ben Beagle ga iznenađeno pogledao.

— Polovica? Ne, to ne može!

— Šuti! Ako si moj prijatelj, onda se zapitaj što bi momak poput mene uopće mogao početi s četiri vreće čistog zlata? Dosta o tome! Dvije vreće tebi, dvije meni. Ne misliš valjda da bih dopustio da tvoja Mildred još daljnjih deset godina plaće za tobom i čeka te?

— Kako to misliš?

— Čini mi se da je već odavno poznajem. Ben, vrlo dobro znam, da ne želiš doći pred nju praznih ruku. Hajde, idemo se ulogoriti negdje za noć. Htio sam uloviti kakvu divljač za večeru, a onda sam ugledao tebe. Dodi!

XXXIII

Čini mi se da dolaze neki doseljenici — reče Jack Madison svojoj kćeri na terasi ispred kuće, gdje su upravo objedovali.

Mildred je skočila na noge.

— Doseljenici, veliš, oče? Tata! To je Ben, osjećam to! Ben se vraća! Živ je! Dolazi iz planina San Andres!

Madison je nezadovoljno kimnuo glavom.

Mildred je potrčala koliko su je noge nosile. Jack Madison je vidio kako je širila ruke. Jedan je čovjek skočio s kola i zagrlio je. Dugo su stajali zagrljeni. Zatim su se popeli na kola. U tom času ih je prestigao neki plavokosi momak na teretnim kolima.

Rančer nije vjerovao svojim očima. Čovjek na kojeg je naslonila glavu, bio je Ben Beagle.

Bjelaš, upregnut u lagana kola, sad je malo usporio. Dvoja kola došla su skoro istovremeno pred terasu.

Plavi momak se široko smijao.

— Ja sam Spencer Conelly, a Ben Beagle je moj prijatelj. Posudio mi je svoja kola da dovezemo naše zlato — reče Spencer gledajući Bena. Ovaj je bio

zabavljen drugim stvarima, isto kao i Mildred.

— Hej, Ben, mislim da će biti najbolje da odmah istovarim tvoj dio.

Nakon nekoliko trenutaka prva vreća je već letjela na tlo, a za njom i druga.

— Pretpostavljam, gospodine, da ste vi Jack Madison — nastavio je Spencer Conelly. — To je zlato koje vam je prije dvije godine obećao moj prijatelj Ben. Ako želite pogledati zločinca zbog kojeg je nedužan odsjedio dvije godine u zatvoru, dodite sa mnom!

Conelly se ponovno popeo na kola. Maknuo je dasku koja je služila kao sjedalo vozača, te podigao sklupčanog O'Greedyja na noge.

Stajao je pred njima spuštenih ramena, sijevajući očima od bijesa. Oblio ga je znoj. Kosa mu je u posljednjih nekoliko tjedana dobrano narasla. Pri korijenu je imala crveni izrast, a na vrhovima je bila crna.

— Ako smijemo biti vaši gosti, najprije bih otpremio ovog momka u neki podrum, gospodine Madison — Spencer Conelly je bio direktan.

Jack Madison je konačno došao do riječi.

— Dobro došli, momci! Naravno da ste moji gosti! Pretpostavljam da će to Ben biti do kraja svog života.

Ben je upravo podigao Mildred na ruke i skinuo je iz lakih kola. Prišao je rančeru.

— Učinio sam ti nepravdu, Ben — reče Madison. — Znaš,

Bene, tada mi se činilo da se hvališiš i da si zagrizao prevelik zalogaj.

— Ja sam ne bih...

Ali Spencer Conelly ga je prekinuo:

— Dobro znaš da bez tebe ne bih nikada pronašao to zlato. Bez mene, ti ga također ne bi pronašao. Ben, shvati konačno da ni jedan od nas ne bi sam uspio ni živ izišao iz planina San Andres. On i njegovi prijatelji bi se pobrinuli za to — pokazao je na O'Greedyja.

— Mogu li ti konačno stisnuti ruku, Ben? — pitao je Jack Madison. — Stid me, što nisam čvrsto vjerovao u tebe kao Mildred. Ali još nikada nisam upoznao čovjeka koji je tako žarko nastojao da postigne cilj koji si je postavio.

S pašnjaka su upravo dolazila dvojica jahača. Pozdravili su Bena glasno i srdačno. Rančeri im je zapovjedio da zatvorenika dobro zaključaju i čuvaju u podrumu.

— Mislim da je najbolje da pošaljemo po šerifa neka ga odvede odavde — Madison je pogledao Bena i Spencera.

Ben Beagle se nije složio s tim.

— Ne, moj prijatelj i ja odvest ćemo ga u Orogrande. Želio bih da oni koji su sudjelovali u procesu protiv mene, a nisu mi vjerovali, budu prisutni.

Randolpha O'Greedyja zatvorili su u podrum.

Za obiteljskim stolom Madisonovih postavljena su još dva tanjura. Spencer i Ben konačno

su nakon dugo vremena jeli ukusnu domaću hranu.

Navečer su svi sjedili oko stola pijuckajući crveno vino.

Iz Tularose upravo se vratio jedan kauboj, koji je otišao po robu. Imao je novosti.

– Šefe, vaš susjed Stan Cotten prodaje ranč.

Spencer Conelly doslovce je skočio sa stolca.

– Moram hitno osedlati konja. Moram razgovarati s tim Stanom Cottenom.

XXXIV

Ispred podija na kojem se nalazio stol, oko kojeg su sjedili sudac i porotnici, visila je potjernica za Charlesom Millerom. Usprkos tome, što je još bio obojan i tamnopus, bilo ga je lako prepoznati. Došli su svi koji su tada prisustvovali procesu protiv Bena Beaglea: bivši šerif Lemon, vlasnik hotela Haymon, bankar i čuvar, kojeg je O'Greedy onemogućio.

Osim njih stigli su i iz El Pasa, rođaci nekog Cheta Freemana, kojeg je O'Greedy ubio i opljačkao. Došla su i dvojica svjedoka koja su ga zatekla prilikom zlodjela.

O'Greedy nije odgovorio ni na jedno pitanje, niti je išta priznao, dok čuvar Allisonove banke nije viknuo:

– Prepoznajem ga po glasu. To je taj koji je onda upao u banku, a mene onemogućio udarcem u glavu.

Optuženi je od toga časa počeo odgovarati na pitanja, ali

govorio je same laži. Opovrgavao je navode svih svjedoka.

Onda se za riječ javio Spencer Conelly:

– Gospodine suče, zašto ne pitate mog prijatelja Bena Beaglea kako se to dogodilo i kako je umro melez imenom Pepe?

Ben Beagle je dao izjavu.

– Pred mojim očima je probo Pepea. Kasnije je ubio i svog drugog partnera meleza Jeronima, jer je zlato htio samo za sebe.

– Kakvo zlato? – pitao je sudac Douglass.

Ben je u kratkim crtama ispričao priču o nalazištu zlata i O'Gredyjevoj ulozi u tome, sve od prepada u dvorištu krčme »K srebrnoj lisici« u Ciudad Juarezu, kupovanja mazgi i teretnih kola, te alata za ekspediciju u planine.

Ben je upravo završavao priču, kadli se optuženi otrgnuo od svojih čuvara, te rukama u lisičinama pokušao udariti Bena po glavi. Glasno je opsovao kad mu to nije uspjelo, jer je Ben u posljednji čas skočio u stranu.

Prignut poput bika, koji se sprema da jurne, stajao je O'Greedy ispred Bena Beaglea. Lice mu se trzalo od mržnje.

– Da, prokletniče! Sve je istina. Poslao sam dođavola onog Cheta Freemana, zatim orobio Allisonovu banku. Ali ti si se suviše brzo pojavio, inače bih imao još bogatiji plijen. Na žalost, te slatke dolare oteli su mi meksički banditi i zato su mi bili potrebni novi. I ponovno si mi

i bio na putu. Ali onda smo te uhvatili, Ben Beagle. Ali čak ni a nisam znao da si takva lisica.

Zločinac je zastao da predahne. Ta bujica riječi kao da ga je zmorila.

— Ali sve ima svoju cijenu. Ako već idem na vješala, neka to bude i zbog tebe...

Ponovno je O'Greedy jurnuo prema Benu Beaglu. Ovaj put Ben nije ustuknuo. Čvrstom je rukom uhvatio zločinca za zglavak, a potom ga snažno udario u bradu. Držao je O'Greedyja kao praznu vreću da ne padne na pod.

— Ti si momak na svom mjestu, Ben — prekine Spencer tišinu u sudnici. Još su se začule dvije riječi.

— Oprosti, prijatelju — reče upravitelj zatvora, pružajući mu ruku.

Ben Beagle je bio zadovoljan.

— Rekao sam vama i nekim drugima ovdje, da ću vam predati lupeža O'Greedyja.

Gromoglasan pljesak prolo-mio se sudnicom. Dvojica čuvara dohvatila su O'Greedyja, te ga izvela.

Oglasio se čekić suca.

— Produžit ću raspravu tek kad zavlada potpuna tišina.

Nakon dvije minute sudac je mahnio čuvarima da ponovno uvedu zatvorenika da čuje presudu.

— Zbog grabežnog umorstva, dvostrukog ubojstva, te provale u banku, osuđujem vas na smrt vješanjem!

O'Greedy je osudu saslušao pognute glave.

Spencer Conelly odvuкао je Bena iz sudnice. Morali su malo poduže čekati na Mildred i njezinog oca.

Ljudi koji su prije dvije godine tako olako osudili Bena bez ikakvih dokaza, sad su mu klicali. Ben ih je prezrivo gledao.

On i njegov prijatelj Spencer ubrzo su uzjahali i pobjegli znatiželjnoj gomili koja se počela okupljati oko njih.

— Vidimo se u Haymonovom hotelu, Mildred — viknuo je Ben.

XXXV

Tjedan dana poslije sjedili su uzvanici na terasi Madisonove kuće. Spencer Conelly upravo je završavao zdravicu povodom vjenčanja Mildred Madison i Bena Beaglea.

— Skitnica i beskućnik nađe prijatelja, a onda ga napusti! Zato sam kupio kuću i ranč Stana Cottena i platio zlatom. Mildred, Ben, nadam se da ste zadovoljni novim susjedom?

— Prestani pričati, Spencer, i konačno popij nešto — smješeći se prekinu ga Ben.

Kasno u noć doteturao je Spencer do konja, koji će ga odnijeti na njegov novi ranč. Pjevao je i smijao se.

— Ponovno imam brata — vikao je iz sveg glasa.

Još dugo su Ben i Mildred sjedili zagrljeni na terasi, slučujući pjesmu svog najboljeg prijatelja.

KRAJ

Stanley Vestal:

PRVI RATNIČKI POHOD

Dugi Sirotan bio je umoran, nepodnošljivo, nevjerojatno umoran. Bio je umoran toliko da mu se činilo kako ne može više nijedan korak ostati na ledima konja. Glava ga je boljela, leđa su ga boljela, svaka kost u njegovu dugom, opaljenom tijelu boljela ga je od dugoga, danoćnog putovanja na tvrdom konjskom hrptu. Osim toga, bolio ga je prazan trbuh. No još gori od svih tih nelagoda bio je teški bol u očima – okrutan, nepopustljiv bol očiju koje su predugo gledale u odsjaj sunca na snijegom prekrivenim obroncima. No Dugi Sirotan bio je Čejen i nije jadikovao. Samo je jahao dalje.

Bio je tako umoran, tako onesposobljen malaksalošću svoga tijela da je tek u dugim razmacima bio svjestan i drugih podražaja kojima je bio izložen dan i noć. Jedino kad bi se njegov konj zanio ili prekinuo svoj ujednačeni kas, prisiljavao bi se da otvori zakrvavljene oči. Tad bi ponovo spazio ravnice oko sebe i svoje drugove koji su, ogrnuti bizonskim kožama, jahali uz njega. Ispred sebe ugledao bi leđa, glave i grive ukradenih konja što su se uzdizale i ponirale kao valovi na vjetrovom uzburkanom prerijskom jezeru.

Ostalo je vrijeme Dugi Sirotan jahao u tami u kojoj je jedino osjećao

udarce nepotkovanih kopita, teško disanje konja, škriputanje sedla Beščutnog Srca, zadržavanje oznojenih konja i oznojenih ljudi, dimom ustavljenih jelenskih koža i svoga okrvavljenog tijela. Bio je to prvi ratnički pohod Dugog Sirotana i nije to bilo ono što je očekivao.

Kako govori njegovo ime, bio je siročić i navikao je na teškoće i oskudicu. To mu je sad pomagalo, ali još je više pomagao ponos. Unatoč siromaštvu i neuglednosti, Dugi Sirotan bio je vrlo ponosan na svoje pretke. Njegov je djed bio slavni ratnik. Zato je jahao dalje i zato mu se nitko neće moći smijati. Neće se tužiti ni tražiti pomoć. Nije on žena!

Osim toga, Dugi Sirotan znao je da ne može očekivati sažaljenje svojih drugova. Sve su to bili probri ljudi,iskusni ratnici, i nije im se svidala njegova prisutnost među njima. Dugi Sirotan nije imao nikakva ugleda kao ratnik, nikakvih važnih prijatelja, nikakvih rodaka koji bi ga povelili sobom na ratnički pohod. Nitko ga nije želio pokraj sebe. Stoga je Dugi Sirotan, kad je čuo da se Beščutno Srce sprema na pohod protiv Vrana, morao biti dobrovoljac, morao se prikrasti ratnicima i potajno ih slijediti dok nisu bili tri dana jahanja daleko od sela, pa se ratnici nisu mogli vratiti i odvesti ga kući.

Kad se Dugi Sirotan pokazao i napokon im se pridružio, Bešćutno Srce bio je toliko bijesan da je opleo mladića bičem. Bešćutno Srce želio je samo najbolje ratnike na tako opasnom pohodu. No ništa nije moglo natjerati Dugog Sirotana na povratak. Stoga je Bešćutno Srce odlučio da mladićev život pretvori u pakao.

Po običaju se mladić grdio na prvom ratničkom pohodu. Kažu da to jača srce ratnika. Dugi Sirotan bio je spreman na to, ali nije očekivao zlobu. No Bešćutno Srce nije imao milosti.

Bio je običaj da se lijenčina polije vodom ako se ne odazove na drugi poziv. Bešćutno Srce polijevao je Dugog Sirotana vodom u snu, bez ikakva upozorenja. Neiskusni je ratnik po običaju išao po vodu za ostale. Bešćutno Srce slao je Dugog Sirotana po vodu kad vode nije bilo na kilometre od njihova puta. Mladić je morao kuhati poglavici i praviti mu ležaj. Bešćutno Srce tjerao je Dugog Sirotana da to čini bezbroj puta. Po običaju morao je nositi poglavičin zavežljaj, a Bešćutno Srce stavio je u svoj zavežljaj kamenje, kako bi Dugom Sirotanu bilo što teže.

Za dugog puta uz Yellowstone i duž granice neprijateljske zemlje mladić je neprestano morao odlaziti na neki udaljeni brežuljak da pogledom traži divljač ili se morao kilometrima vraćati po nekakav predmet što ga je Bešćutno Srce namjerno ispustio. Kad su se zaustavili da počinu, svi koji bi se probudili pronašli su nekakav izgovor da probude i Dugog Sirotana. Kad su napokon, one posljednje noći, prišli logoru Vrana, Bešćutno Srce naredio je Dugom Sirotanu da ostane sa zavežljajima, a ostali su se prikrali logoru upravo prije svađu i ukrali im konje.

Dugi Sirotan nije dobio priliku da ukrade konja, da stekne ime. Uskratili su mu nagradu za njegove muke. No jedino za čim je žudio bilo je ratničke ime – ime pravog čovjeka.

Od toga je jutra Dugi Sirotan jahao, jahao i samo jahao, mijenjajući jednoga konja za drugim. Čim bi se jedan konj umorio, ratnici su prelazili na druge. Čak i da je poželio da se zaustavi i odmori, ne bi se usudio. Bešćutno Srce pobrinuo se za to.

Bešćutno Srce probo je strijelom usnulu ženu Vrana i njezinu je okrvavljenu haljinu privezao za svoje sedlo kao trofej. Nakon toga, rekao je Dugom Sirotanu, Vrane će jamačno krenuti za njima. Dugi Sirotan ne smije posustati. Bešćutno Srce namjerava ga umoriti jahanjem.

Ali Veliko Drvo i drugi ratnici tražili su da se zaustave. Sunce je bilo visoko i cijeli je kraj iza njih bio osvijetljen njegovim zrakama. Neprijatelju nije bilo ni traga. Jašu već dulje od cijelog dana i noći. Osim toga, nisu svi imali sreću kao Bešćutno Srce koji je uhvatio konja sa sedlom i bili su umorni.

Zaustavili su se među raštrkanim grmljem uz rječicu što utječe u je-loustonsku rijeku sa sjevera. Sad im je do njihova logora predstojao još dan jahanja na istok.

Dugi Sirotan srušio se kad je spuznuo s konja. Noge su mu se odrvenjele. Dugo je trebalo dok se uspio podići. No Bešćutno Srce nije mu dao priliku da se odmori. Poslao ga je po drva, rekao mu da upali vatru i skuha doručak. Poslao ga je po vodu, a mješinu je svaki put smio natočiti samo dopol. No kad se vratio, Bešćutno Srce ispraznio je mješinu pred njegovim očima, tvrdeći da je voda prljava.

Dugi Sirotan morao je skupljati grančice da ih raširi ispod bizon-

skog ogrtača Bešćutnog Srca, morao je trljati njegova konja suhom travom dok su ostali sjedili uz vatru, jeli, odmarali se i pušili. Naposljetku su mu rekli da iščupa kaduljin grm i baci ga na vatru da se zadimi. Po takvu suncanom danu stup će se dima vidjeti dan jahanja daleko. Bešćutno Srce htio je javiti svom plemenu da se vraća kao pobjednik. On je uvijek znao iskoristiti svoje pothvate.

Dok je Dugi Sirotan izvršavao naređenja, Bešćutno Srce dijelio je plijen. On sam uzeo je lavovski dio – deset konja. Ostali ratnici dobili su jedno, dva ili tri grla, a Dugi Sirotan nije dobio ništa.

– Zašto bih ti dao nešto? – pitao je Bešćutno Srce. – Ponašao si se kao žena. Sakrio si se u grmlju dok smo mi ostali otišli u neprijateljski logor i ukrali konje. Tvoje bi kosti već ležale u preriji da ti nisam spasio život kad sam ti dao neke od svojih konja da ih jašeš. Bilo bi vrijeme da od tebe bude nekakve koristi. Mi ratnici sad ćemo spavati, a ti se popni na onaj brežuljak i osmatraj do večeri.

Dugi Sirotan nije ništa pojeo za doručak i teturao je od iscrpljenosti. Naređenje Bešćutnog Srca bilo mu je kao udarac po glavi. Visoki mladić stajao je šuteći, njišući se, trepćući zacrvenjenim očima prema poglavici, prema svojim drugovima koji su ga promatrali bez riječi. Prvi mu se put učini da je opazio tračak samilosti na njihovim otvrdnulim svedim licima.

Dugi Sirotan je prema čejenskim normama bio dobro odgojen. Njegova je majka bila žena nekog slavnog čovjeka i dječaka su naučili da poštuju starije. Nije se volio prepirati sa starijima od sebe, ali sad je sumnjao da može izvršiti to naređanje. Činilo mu se da su ga izdali snaga i strpljenje. Čuo je svoj su-

morni glas, kao da govori netko drugi, kako se buni protiv nepravdnog naređenja.

– Oči me peku, djede. Ne mogu dobro osmatrati. Ako misliš da Vrane dolaze za nama, zašto si mi rekao da napravim taj oblak dima?

Bešćutno Srce nije to očekivao i morao je brzo smisliti nekakav izgovor. Sijevao je očima prema mladiću i počeo ga grditi:

– Ja sam poglavica ovdje, momče! Učinit ćeš kako ti kažem! Ti si samo dječak, nisi bolji od žene. Što ti znaš o ratovanju? Znaš li zašto sam poslao taj dimni signal? Da pozovem Vrane! Želim da dodu, da se borimo. Možda će te ubiti i tako ću te se osloboditi. A sad idi na onaj brežuljak i osmatraj! Odlazi brzo, prije nego što te ošinem bičem!

Bešćutno Srce podigne držak biča i zamahne njime nad mladićevom glavom. Bio je bijesan. Dugi Sirotan bio je previše umoran da bi se odupirao. Polako se okrenuo i, vukući bizonski ogrtač za sobom, krenuo uz dugi obronak prema kamenitom vrhu brežuljka. Ljudi su šutke stajali i gledali ga kako odlazi. Jedan ili dvojica nelagodno se promisekolje, a Veliko Drvo pokušalo se buniti. Reče Bešćutnom Srcu:

– Prijatelju, prestrog si prema tom mladiću. Znaš da nikad nije bio naš običaj da osmatramo. Kad jedan spava, svi spavaju. Moj ujak, koji je bio ratnički voda, rekao mi je kako je dužnost vode da osmatra i čuva svoje ljude ako je potrebno. Voda je odgovoran za živote svojih ratnika. Slušaj me, prijatelju! Da sam ja voda i da se bojim iznenadjenja, ne bih se oslonio na umornog dječaka iscrpljenih očiju. To je dužnost pravog izviđača.

Bešćutno Srce se nasmije.

– Mislim da Vrane neće doći tako daleko. Kako bi mogli? Imamo njihove najbolje konje. Ako se bojiš,

idi i osmatraj s Dugim Sirotanom. Ja idem spavati.

— Prijatelju — odvrati Veliko Drvo — mi smo napali samo malo se lo. Možda nedaleko ima još neki logor Vrana u kojemu ima mnogo konja.

Bešćutno Srce nije ga slušao, nego gurne svoj ogrtač pod glavu i zatvori oči. Veliko Drvo ušuti. Za tri minute svi su Čejeni čvrsto usnuli. Svi osim Dugog Sirotana.

On je sjedio na vrhu brežuljka, skriven među stijinama, okrenut zapadu, dok mu je jutarnje sunce grijalo leđa. Iako mu je svjetlost dolazila s leđa, nije mogao gledati preko suhe, izbijeljene prerije više od nekoliko sekunda, nazirući dijelove njihova traga. Ali, obavljao je svoju dužnost, iako nije mogao ništa vidjeti.

Bilo je dovoljno teško dok je sunce bilo nisko, no kad se podiglo u zenit, mladić je bio u agoniji. Osmatranje posta pravo mučenje. Samo je djelić sekunde mogao zaškiljiti prema blještavoj ravnici, a onda bi stiskao oči i dugo se odmarao. Kad su mu oči bile zatvorene, morao se boriti da ne zaspi.

Sleden, hladan, umoran, izmučen bolom, bezbroj je puta pao. Njegovo se osmatranje moglo završiti samo na jedan način: ubrzo nakon podneva Dugi Sirotan je zahrkao.

Sanjao je da ga Bešćutno Srce tuče, da ga šiba velikim bičem. Dugi Sirotan je stenjao i uvijao se, pokrivajući lice rukama. Onda osjeti kako ga bič žeže po golim rukama. Otvori oči. Nije to bio san. Bešćutno Srce je stajao nad njim i šibao ga bičem. Unaokolo su stajali ostali ratnici, teško dišući od trčanja uzbrdo, lica iskrivljenih od bijesa.

— Što se dogodilo? — skoči Dugi Sirotan i izmakne biču.

Svi su bili oko njega, puni mržnje, spremni da navale na njega.

— Mnogo šta — zaurla Veliko Drvo, glasa ogrubjela od bijesa. — Dok si ti spavao, došli su Vrane. Rastjerali su nam konje i sad moramo ići pješice. Gledaj!

Dugi Sirotan se zagleda kamo je pokazivao ratnikov prst. Daleko u preriji opazi krdo konja u pokretu, a iza njih su Vrane — gomila Vrana — jahali i tjerali ih u trk. Dugi Sirotan otvori usta od iznenađenja i srama, ali mu Bešćutno Srce ne dopusti da progovori.

— Pseto! — zaurla. — Mogli su nas sve poubijati... Svucite ga, ljudi! Pokazat ću vam kako se bičuje pasji ratnik.

Svi potrčase prema mladiću. Jedan ga zgrabi za pletenicu, a drugi za ruke. Svukoše s njega košulju i hlače. Oteše mu tobolac i slomiše sve njegove strijele. Veliko Drvo prekine njenog luk preko koljena, a zatim istrgne mladiću nož iz pojasa i baci ga daleko u snijeg.

Pred njegovim su očima izrezali njegov bizonski ogrtač u rezance. Prije nego što je bio svjestan što se dogodilo, stajao je usred gomile koja ga je šibala sa svih strana, uzduž i poprijeko.

— Potjerajte ga nizbrdo! — naredi Bešćutno Srce. — Potjerajte ga u logor da opet nosi moj zavežljaj!

Dugi Sirotan se nije odupirao. Bez razmišljanja je znao da ne želi umrijeti — još ne. Neće umrijeti dok ne izbriše ljagu sa sebe, dok ne stekne ime dostojno svoga djeda, dok se ne osveti Bešćutnom Srcu. Dugi Sirotan prekrije lice rukama da zaštiti oči i stropošta se nizbrdo prema logoru. Njegova su gola leđa bili išarana krvavim masnicama kad je stigao u logor, no čak ni tada zloba Bešćutnog Srca nije bila zadovoljena.

– Obucite mu žensku haljinu, prijatelji! – naredi. – Držao se poput žene, neka nosi žensku odjeću! Neka nosi i moj zavežljaj!

Na te riječi zakriješise se oči Dugog Sirotana i on stisne šake, ali svlada se. Nije želio umrijeti – još ne. Ratnici navukoše haljinu preko njegove glave, a onda se odmakosha i prasnuše u smijeh. Haljina je bila preširoka i prekratka. Jedva je dopirala do mladićevih koljena. Smijali su se, a Bešćutno Srce se najviše smijao.

– A sad, sestro – naredi – spakuj moj zavežljaj da krenemo! Budeš li stajao tako golih nogu, dobit ćeš ozeblina.

Dugi Sirotan se ne pomače. Na licu mu se ogledao prkos.

– Ne idem s tobom! Sam nosi svoj zavežljaj!

Bešćutno Srce prasne u smijeh. Činilo mu se da je to zgodna šala.

– Jeste li čuli, prijatelji? Ona ne ide s nama. Ona će ostati ovdje. Dakle, sestro, ostaneš li ovdje, bojim se da nećeš dugo živjeti. Ima mnogo Vrana u onoj skupini. Oni nisu zaboravili da sam ubio jednu njihovu ženu. Kad sakriju svoje konje na sigurnom mjestu, vratit će se i napasti nas. Prvi čovjek kojega će nastojati ubiti bit će onaj koji bude nosio haljinu one žene.

– Onda ću je nositi – reče Dugi Sirotan. – Jesi li mi je zato dao? Želiš je se osloboditi prije nego što neprijatelji stignu? Hrabar si ti čovjek. Možeš ubiti ženu na spavanju, a bojiš se kad vidiš da dolaze njezini ljudi.

Bešćutno Srce se nasmije na te riječi.

– Prijatelji, naša je sestra vrlo hrabra. Nikad nije ni vidjela borbu. Ne može shvatiti i da nas je malo i da nemamo konja, a Vrana je mnogo i imaju konje. Oni će nas

zgaziti konjskim kopitima ako ne nademo dobro mjesto za obranu – onda Bešćutno Srce krene naprijed i podigne bič. – Ali nitko mene neće nazivati kukavicom – reče, zamahujući prema Dugom Sirotanu.

Uto se umiješa Veliko Drvo. Uхвати bič i istrgne ga Bešćutnom Srcu iz ruke.

– Prijatelju – negodovao je – ako se želiš boriti, dolaze Vrane. Ne povedeš li nas nekamo gdje se možemo braniti, uskoro ćeš imati više borbe nego što možeš podnijeti. Jesi li ti naš poglavica ili budala? Ostavi dječaka na miru!

Ostali ratnici gundanjem potvrdiše njegove riječi. Žurilo im se da krenu. Bešćutno Srce shvati da će mu ugled poglavice biti ugrožen bude li još oklijevao, a njegov je ugled bio njegov najdragocjeniji posjed. Kad je to bilo posrijedi, bio je tvrdoglav poput mazge. Gundajući sebi u bradu, počeo vezati svoj zavežljaj. Najprije izbacila kamenje iz zavežljaja. Na to Dugi Sirotan prasne u smijeh. Dugonogi mladić, ne-naoružan, s tom sramotnom ženskom haljinom na sebi, glasno se smijao.

– Da, žuri! – izazivao je Bešćutno Srce. – Ti si njihov voda. Uvijek si na čelu kad ti je neprijatelj za leđima. Tada trčiš brže od svih ostalih. Požuri, Vrane će plesati oko tvog skalpa!

Stojeći tako, ponosna držanja i praznih ruku, Dugi Sirotan se ponovo nasmija. Jedan od ratnika odgovori mu smijehom. Možda je taj ratnik bio zavidan slavi Bešćutnog Srca. Možda ga je jednostavno zabavljalo što se taj dječak u toj smiješnoj haljini usudio smijati poglavici, ali to je bilo previše za Bešćutno Srce. Uspravi se, odbaci zavežljaj i okrene se prema Dugom Sirotanu.

– Neka Vrane dodu –, zaurla, lica odlučna od tvrdoglavosti. – Ne bojim se. Ostat ćemo ovdje! Ovo je dobro mjesto za smrt.

Ratnici su, iznenađeni, stajali bez riječi. U toj je tišini smijeh Dugog Sirotana odjekivao glasnije od pušćanog hica.

– Praviš se važan – izazivao je. – Zovu te Bešćutnim Srcem, ali tvoje je srce pravo žensko srce. Želiš govoriti vatru, ali iz tvojih usta izlazi samo dim. Imaš oružje. Da uistinu želiš umrijeti, ne bi se sakrio u grmlju. Pošao bi u susret neprijatelju!

Dugom Sirotanu se napokon razvezao jezik. Nije više razmišljao o svom tijelu. Jedino mu je sad bilo važno njegovo dostojanstvo.

Bešćutno Srce nitko nikad u životu nije tako uvrijedio. Njegovo tamno lice podrhtavalo je od bijesa, pa gotovo nije mogao govoriti. Naposljetku uspije izustiti:

– Zar kao ti?

– Kao ja – potvrdi Dugi Sirotan, mrka i odlučna lica. – Neću umrijeti skrivajući se u grmlju kao prestrašena žena – zatim se okrene i pođe u susret Vranama.

Ratnici su stajali bez riječi, zaprepašteni mladićevom hrabrošću. Znali su, dakako, da su mladići bez ratničkog iskustva ponekad bili smioniji od starih ratnika, ali nikad nisu vidjeli nešto takvo. Dugi Sirotan, nenaoružani dječak, kretao je u susret neprijatelju kojega su se oni bojali. Nitko se nije ni pokrenuo. Nasta muk.

Onda Veliko Drvo izvuče nož iz pojasa i potrča za mladićem. Kad ga je stigao, pruži mu nož i reče:

– Trebat će ti oružje kad naideš na neprijatelja. Obojica smo Čejeni – govorio je s poštovanjem.

– Hvala! – reče Dugi Sirotan.

Prijateljska ponuda Velikog Dr-

veta i njegove riječi pune dostojanstva osokolile mladića. Uze nož, još odlučniji nego prije. Bio je toliko ponižen svojom sramotom, toliko odlučan da nadmaši Bešćutno Srce, da se ne bi pokolebao ni bez noža. Sad se, međutim, nadao da bi mogao ubiti jednoga od Vrana prije nego što ubiju njega. Prijateljstvo Velikog Drveta ugrijalo mu je srce. Išao je naprijed – čudna spodoba u ženskoj odjeći. Uto se Bešćutno Srce nasmije.

– On je glupavi dječak, samo glupavi dječak. Ne može se boriti. Sakrit će se pred Vranama čim se izgubi iz vidika.

Ali Dugi Sirotan nije krenuo prema grmlju uz obalu, nego uz goli obronak brežuljka gdje je prije osmatrao. Želio se boriti i umrijeti pred očima svojih suplemenika, tako da njegova slava nadmaši slavu Bešćutnog Srca zauvijek. Popeo se na vrh brežuljka i ostao uspravan, gledajući prema zapadu, prezemlji Vrana.

Čejeni koji su ga promatrali s podnožja brežuljka, gotovo su za to vrijeme zaboravili na opasnost u kojoj se nalaze. Iznenada Dugi Sirotan počeo davati znakove neprijatelju. Vrane su se vraćali i on je želio da krenu ravno na njega. Sagne se i zagrabi pregršt pijeska. Baci ga u zrak a vjetar ga ponese i pretvori u oblak, vidljiv na kilometre. Bio je to indijanski poziv na borbu.

Vrane su se približavale. Dugi Sirotan počeo plesati i pjevati na vrhu brežuljka, pokazujući da je spreman za borbu. Kad su Čejeni to opazili, znali su da su Vrane u blizini.

– Dodite, ubijte me! – davao je mladić znakove. – Imam samo nož!

Vranama nije trebao drugi poziv. Podvikujući, pojuriše uz strmi obronak koliko su im to dopuštali njiho-

vi umorni konji. Poglavica je bio daleko ispred ostalih. Dugi sirotan je i dalje plesao i stoga nije bio laka meta za njihove puške. Promatrao ih je kako se približavaju. Na čelu je jahao ratnik s perjanicom koja je lepršala na vjetru. Dugi Sirotan se nadao da je Vrana dovoljno hrabar da se približi nadohvat njegova noža. Nije želio da ga ustrijele iz daljine kao zeca, ali ovaj nije namjeravao da se približi tom osamljenom Čejenu koji je već pokazao koliko je hrabar. Zaustavi se na sigurnoj udaljenosti i smiri konja, a zatim podigne pušku i počne nišaniti.

Dugi sirotan zgrabi nož i potrči prema rubu brežuljka. Pri tome je vijugao, nastojeći da izbjegne tane, ali Vrana povuče obarač prije nego što je Dugi Sirotan uspio stići do njega.

Vrana se načas izgubi u dimu. Dugi Sirotan ugleda samo taj dim – ništa više. No Čejeni koji su promatrali prizor s podnožja brežuljka opaziše kako se njegova glava trgnula. Iznenada je zastao, napol se okrenuo i skotrljao niz rub brežuljka. Bešćutno Srce prasne u smijeh.

– Lako su ga ubili – reče. – Kazao sam vam da se ne zna boriti.

Ostali su Čejeni šutjeli. Nisu mogli čuti pobjedničke poklike Vrana s druge strane brežuljka dok su ovi hitali gore. Vidjeli su kako je Vrana s perjanicom skočio s konja, odložio pušku i pojurio preko ruba brežuljka prema Dugom Sirotanu. Žurio je da prvi stigne do žrtve i dočepa se noža prije ostalih. No ta je žurba za njega bila kobna.

Laso, omotan oko vrata njegova konja, bio je drugim krajem svezan za Vranin pojas. Kad je Indijanac sjahao, konj krene niz strminu. Konopac nije bio dovoljno dug. Prije nego što je stigao do Dugog Sirota-

na, konopac se zategne i Vrana uspori, vukući konja za sobom. Uto vjetar jače zapuše i prebaci mu perjanicu preko lica, oslijepivši ga na tren. Kad je Vrana zbacio perjanicu s lica, nađe se licem u lice sa čovjekom kojega je maloprije pogodio i za kojega je mislio da je mrtav.

Iako mu se još vrtjelo u glavi a lice mu je bilo krvavo od rane na čelu, Dugi Sirotan navali na Vranu. Prije nego što je zaprepasteni Vrana uspio izvući nož i popeti se do neprijatelja, Dugi Sirotan ga zgrabi za ruku u kojoj je držao nož i zabođe mu svoj nož u vrat. Vrana se sruši u kovitlacu perja.

Ostavljajući ga da leži na stijeni, Dugi Sirotan pojuri prema njegovoj puški. Smješkao se pod maskom od krvi. U puški je bilo još nekoliko metaka. On se zakloni iza ruba brežuljka i počne pucati na Vrane koje su pristizali uz strminu. Jedan se zanjiše i uhvati za sedlo. Konj drugog počne posrtati. Dugi Sirotan se nasmiješi. Dobra je to puška – nije se nadao da će takvu ikad posjedovati.

Očito su i Vrane znali da je to dobra puška. Bili su zaprepasteni iznenadnom i neočekivanom smrću svog poglavice i nisu imali hrabrosti navaliti na čovjeka na vrhu brežuljka, sad kad je bio naoružan i kad je pucao na njih. Zastali su, okrenuli se i pojurili nizbrdo.

Dugi Sirotan je pucao za njima dok nije ispraznio pušku. Zatim ustane, okrene se prema Čejenima u dolini i zaurla podrugljiv povik prema Bešćutnom Srcu. Bilo je to više nego što je Bešćutno Srce mogao podnijeti. On i njegovi ljudi bili su skriveni u grmlju, izvan neposredne opasnosti. Bešćutno srce iskoči iz zaklona, ispali hitac i prkosno poviče prema neprijatelju.

Uto se Vrane, sretni što su se otresli Dugog Sirotana, okrenuše

prema novom izazovu. Zaobidoše brežuljak i zaputiše se prema ratnicima Bešćutnog Srca. Ovaj put, međutim, nisu namjeravali bezgla-vo navaliti na neprijatelja. Sjahali su, privezali konje za drveće u bli-zini i polako krenuli naprijed, po-kušavajući istjerati Čejene na otvo-ren prostor. Služili su se svim mo-gućim zaklonima. Premda su se ratnici Bešćutnog Srca hrabro bo-rili, Vrane su ih iztjerivali na čisti-nu.

Prebacivši pušku preko ramena, Dugi Sirotan uzjaše Vranina konja i pode nizbrdo. Pošao je putem ko-jim su Vrane sišli niz brežuljak, jer jedino je tuda konj mogao sići. Po-lako jašući, približi se drveću uz ko-je su Vrane privezali svoje konje. Kad im je prišao, konji se malo uz-nemiriše, ali Vrane nisu ostavili ču-vara. Dugi Sirotan nije se tome ču-dio. Bilo ih je više od Čejena, koji su bili bez konja i borili se za goli ži-vot. Osim toga, Vrane su ostali bez poglavice i nitko nije imao ovlašte-nje da ostavi stražara uz konje. Du-gi Sirotan ujaše među drveće.

Sve su to bili ratnički konji, mno-go bolji od onih što ih je Bešćutno Srce uzeo iz neprijateljskog logora. Kad bi uspio takve konje dovesti kući, njegovo bi se ime proćulo me-đu suplemenicima, bio je siguran, a Bešćutno Srce bi bio posramljen. Is-plati se izvrgnuti se opasnosti.

Dugi Sirotan istjera konje izme-đu drveća i usmjeri ih oko brežulj-ka. Ubrzo se približi pozadini Čeje-na. To je bilo opasno, jer su oni mo-gli pripucati prema njemu, misleći da se neprijatelj prikrao iza leđa. Stoga on zapjeva ratničku pjesmu, najmiliju pjesmu svog djeda:

»Prijatelji, dovodim vam njihove konje...«

Najprije je ugledao Veliko Drvo. Sjedio je naslonjen na drvo i previ-jao ranjeno koljeno. On ugleda mla-

dića kako dolazi s konjima i pre-krije usta od čuđenja. Zatim se na-smije i reče:

– Hvala! Danas si mi spasio ži-vot.

Veliko Drvo pozove suplemenike i oni pritrčase iz grmlja, željni da uzjašu konje koje je doveo Dugi Si-rotan. Bešćutno Srce je pozelenio od zlobe i zavisti kad je shvatio što je mladić učinio. Skoči na konja i reče:

– Dobro. Sad ih možemo napasti na konjima.

Želio je učiniti nešto hrabro da nadmaši dječaka koji ga je izazi-vao, ali se Veliko Drvo usprotivi:

– Ne – reče – idemo kući. Ima-mo konje. Sretni smo što smo ostali živi. To je dovoljno za jedan dan. Već su nam ranjena tri dobra rat-nika. Osim toga, ovi konji pripada-ju našem prijatelju Dugom Sirotanu. Ako ih jašemo, moramo činiti što nam on kaže. Dakako, ako net-ko želi ostati ovdje i boriti se bez konja, neka to učini. Što kažeš na to, prijatelju?

Svi su gledali Dugog Sirotana, če-kajući da odgovori. On je postao njihov vođa. Pogleda Bešćutno Srce, na čijem se licu ocrtavala zavist, i reče:

– Učinimo kako kaže Veliko Dr-vo. Podimo kući.

Kad su Čejeni izjahali u preriju, Vrane izadoše iz grmlja i počese pucati za njima, zaprepašteni što su ostali bez konja daleko od kuće. Čejeni su se smijali i dobacivali im podrugljive znakove, svi osim Be-šćutnog Srca. U njemu više nije bilo smijeha.

Te su noći Čejeni vijećali u logo-ru. Složili su se da će sutradan svi krenuti kući. Namjeravali su stići u podne, kako bi svi vidjeli njihovu pobjedu. Svi će ljudi tada biti budni i bit će to veliko slavlje. Planirali su tako unaprijed. Kad bi stigao jedan

ili nekoliko ljudi prije ostalih, novost o njihovoj pobjedi već bi zastarjela kad bi došli ostali, pa bi polslavlja već propalo za njih.

Dugi Sirotan bio je vrlo zadovoljan tim planom, jer je postao junak pohoda. No Bešćutno Srce je izašao iz logora i stajao sam, pušeci i razmišljajući, kad su svi već pozaspali.

Sutradan, prije nego što je svanulo, Dugi Sirotan je ustao i pošao po konje. Očekivao je da u to doba budu u blizini vode, ali ih nije bilo. Činilo se da su svi nestali konji. Požurio je u logor i javio to ratnicima, a oni mu pokazaše mjesto na kojem je spavao. Bešćutno Srce i široki trag koji je vodio prema njihovom velikom logoru. Bešćutno Srce je uzeo konje i pošao naprijed. Želio je ukrasti dio slave Dugog Sirotana, želio je da svi najprije njega veličaju.

Samo je jedan konj ostao u logoru – konj Velikog Drveta. Veliko Drvo je bio ranjen i nije mogao hodati, pa nije htio riskirati da ponovo ostane bez konja. Lasom ga je privezao oko tijela prije nego što je pošao spavati, pa se Bešćutno Srce bojao da bi ga mogao probuditi pokušajući odvesti njegova konja. Stoga je Veliko Drvo rekao Dugom Sirotanu da uzme njegova konja i pode za Bešćutnim Srcem. Dugi Sirotan nije oklijevao ni trena, nego podhoda konja u kas.

Jahao je tako nekoliko sati, a onda opazi Bešćutno Srce kako tjera konje pred sobom. Šibajući konja s obje strane, Dugi Sirotan ga ubrzo

stigne i krene usporedno s njim, kao da se sprema pucati na bizona. Ali Dugi Sirotan nije pucao. Nije rekao ni riječi. Ugura svoga konja između Bešćutnog Srca i konja koje je ovaj ukrado.

Bešćutno Srce nije popuštao. Pušio je od bijesa. Okrenuo se u sedlu i podigao bič, a onda opleo Dugog Sirotana preko lica. Dugi Sirotan izgubi strpljenje. Bio je previše bijesan a da bi mogao govoriti. Umjesto toga zamahne puškom i kundakom ga udari po glavi. Bešćutno Srce se sruši s konja i ostane nepomično ležati.

– Ostani tako ležati, pseto! – reče Dugi Sirotan. – Tukao si me zato što nisam izvršavao naredenja. Sad je red na meni da tebe tučem.

Dugi Sirotan povede konje natrag prema drugovima koji su ga čekali. Kad su ponovo prošli tim putem, kasnije toga dana, Bešćutno Srce je još ležao ondje gdje je pao. Prebacili su ga preko sedla kao mrtvaca i povelu u logor. Još se nije bio osvijestio kad su sutradan plesali pobjednički ples.

Činilo se ipak da nitko ne žali što Bešćutno Srce ne sudjeluje u plesu. Svi su bili zaokupljeni proslavom pobjede novoga ratnika s novim imenom – dugonogog siročeta za kojega su svi mislili da se ni po čemu neće istaknuti. Poglavice su odbacile njegovo staro ime i dali mu novo u čast njegova hrabrog držanja u borbi.

Novo ime bilo je Ženska Haljina.

U PRIPREMI:

Louis L'Amour
U VISOKOJ TRAVI

Izašao je novi broj revije

naš **strip**

Ako ga nemaš, potraži ga
ODMAH!

